

HULP- EN
DIENSTVERLENING
AAN GEDETINEERDEN

Actieplan

Penitentiair Complex Brugge

Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

2023-2026

Inleiding

Looptijd: van 01/12/2023 tot 30/05/2026

Betrokken bij de inhoudelijke voorbereiding en opmaak vanuit het Beleidsteam:

- Welzijn: Tom Leentjes, Barbara Saevels (CAW)
- Gezondheid: Sofie Pollet (CGG), Bie Vallaey (Vlaamse beleidsmedewerker)
- Tewerkstelling: Kris Witgeers, Tamara Van Dycke (VDAB)
- Onderwijs: Bart Vaneygen (OC)
- Sport en Cultuur: Lien Verlinde (DRA), Bie Vallaey (Bibliotheek)
- Vlaamse Gemeenschap (AJH) Marieke de Jong (beleidscoördinator), Cindy Dehouck (teamverantwoordelijke team Justitie Brugge en Veurne), Jaak Debbaut en Liselot Vanassche (netwerkbeheerders)
- Justitie: Lieve Decaesstecker (directie)

Ook betrokken bij de opmaak:

- CORT-leden
- CORTi-leden
- Gedetineerden van het overlegorgaan van M1
- En voor specifieke acties: Moderator, Itinera en PET (OP/WEG)

Verhouding STRAP 2020-2025 tot actieplan PCB 2021-2023

- Bij doelgroep ‘veelplegers’ wachten wij op de onderzoeksresultaten van het BRUG-onderzoek om daar onze acties op te baseren.

Inhoudstafel

Omgevingsanalyse	2
Evaluatie actieplan 2021-2023	9
Doelstellingen actieplan 2023-2026	19
Organisatiestructuur met overlegmodel	37
Bijlage met afkortingen	40

Omgevingsanalyse

In deze omgevingsanalyse ter voorbereiding van het actieplan 2023-2026 hebben we informatie die we konden vinden als antwoord op de vragen en suggesties van het CORT, CORTi en Beleidsteam opgenomen.

In het eerste deel worden cijfergegevens gebundeld, en waar mogelijk worden deze uitgezet over de tijd. Deze vullen we aan met beschrijvende informatie over gender, preventieve gezondheid, de groei van het netwerk van Vlaamse gemeenschapsmedewerkers en communicatiemiddelen.

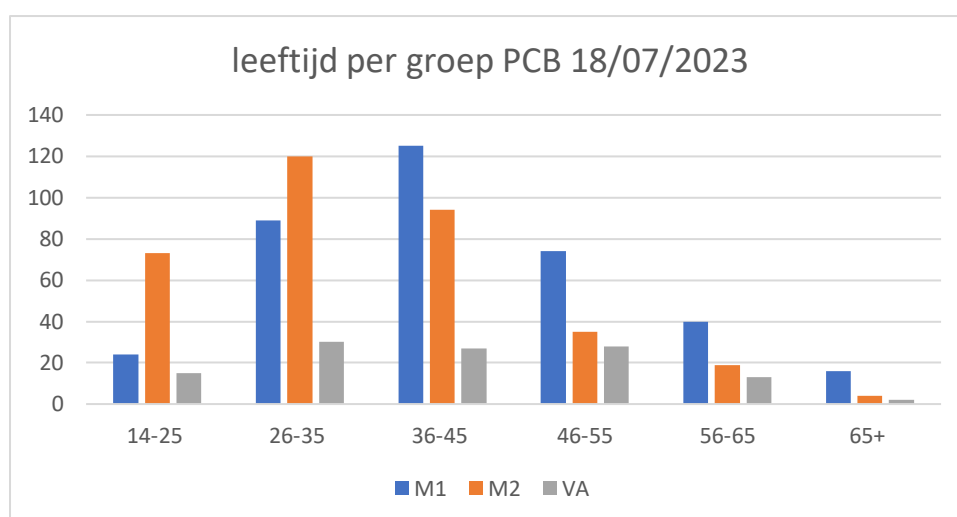
In het tweede deel omschrijven we een aantal tendensen en signalen die we niet cijfermatig kunnen onderbouwen, maar waar we in ons werk wel mee te maken krijgen en die een impact hebben op wat we wel en niet kunnen doen.

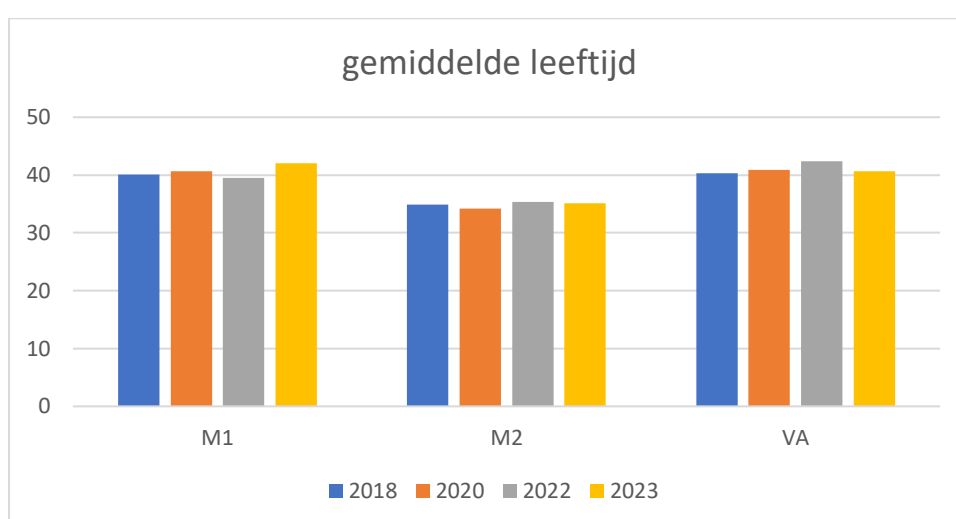
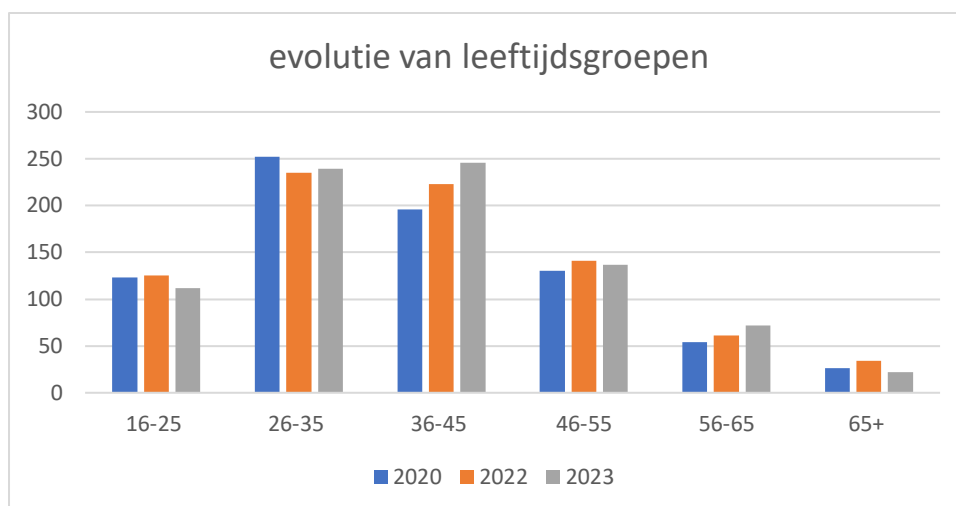
1. CIJFERGEDEVENS

We hebben heel wat data die we via DG EPI (sidis suite) kunnen verkrijgen en die over de jaren bijgehouden bepaalde ontwikkelingen en informatie over de populatie verstrekken. Zo zijn er de leeftijd, herkomst, taal, nationaliteit, etc.

1.1. Leeftijd

Gemeten op 18/07/2023, op dat moment waren er 829 gedetineerden in het PCB aanwezig. We zien vooral een stijging in de leeftijdsgroep 36-45 jarigen en 56-65 jarigen. De gemiddelde leeftijd lijkt licht afgenomen te zijn ten aanzien van vorige jaren.

(tabel 1 tot 3_bron sidis suite)

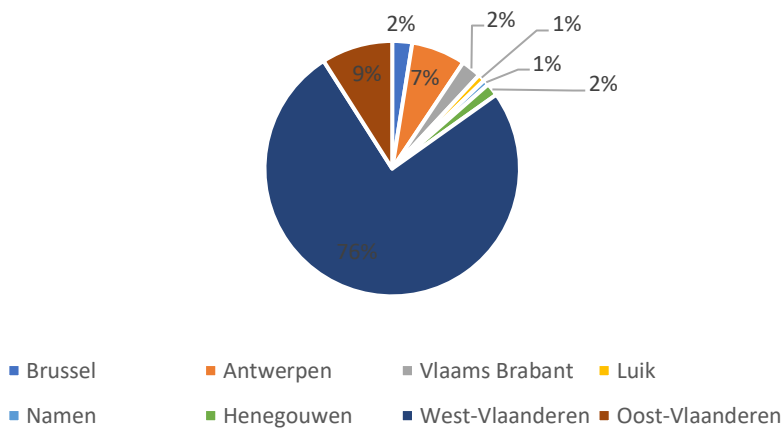
1.2. Wonen: herkomst en dak- en thuisloosheid

Waar woonden gedetineerde personen voor hun detentie?

Uit onderzoek blijkt dat in Vlaanderen 29,1% van de gedetineerden ooit al dak- of thuisloos was, 25,5% ooit in een instelling verbleef en 9,9% in een huis voor begeleid wonen.

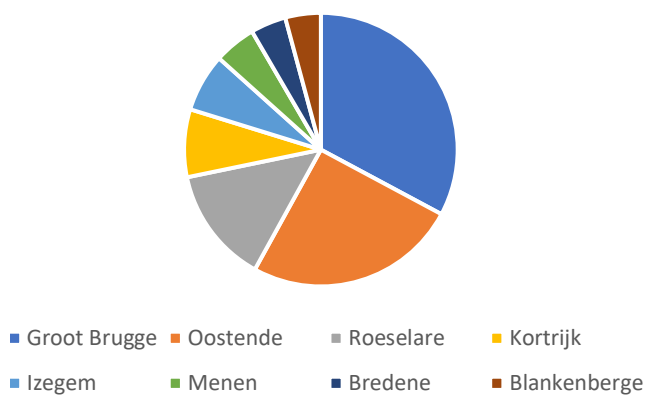
In de huidige data extractie vonden we wettelijke en/of verblijfsadressen voor 562 van de 783 vandaag aanwezige gedetineerden (22/05/2023). 534 van deze gedetineerden hadden minstens één Belgisch adres in deze categorieën. De lijst bevat de postcodes van deze groep van 534 personen inclusief een aantal per postcode en een ja/nee indicatie of er meerdere personen op het adres van het lokale OCMW of het PCB geregistreerd werden (manueel nagekeken voor postcodes met een hoger aantal gedetineerden).

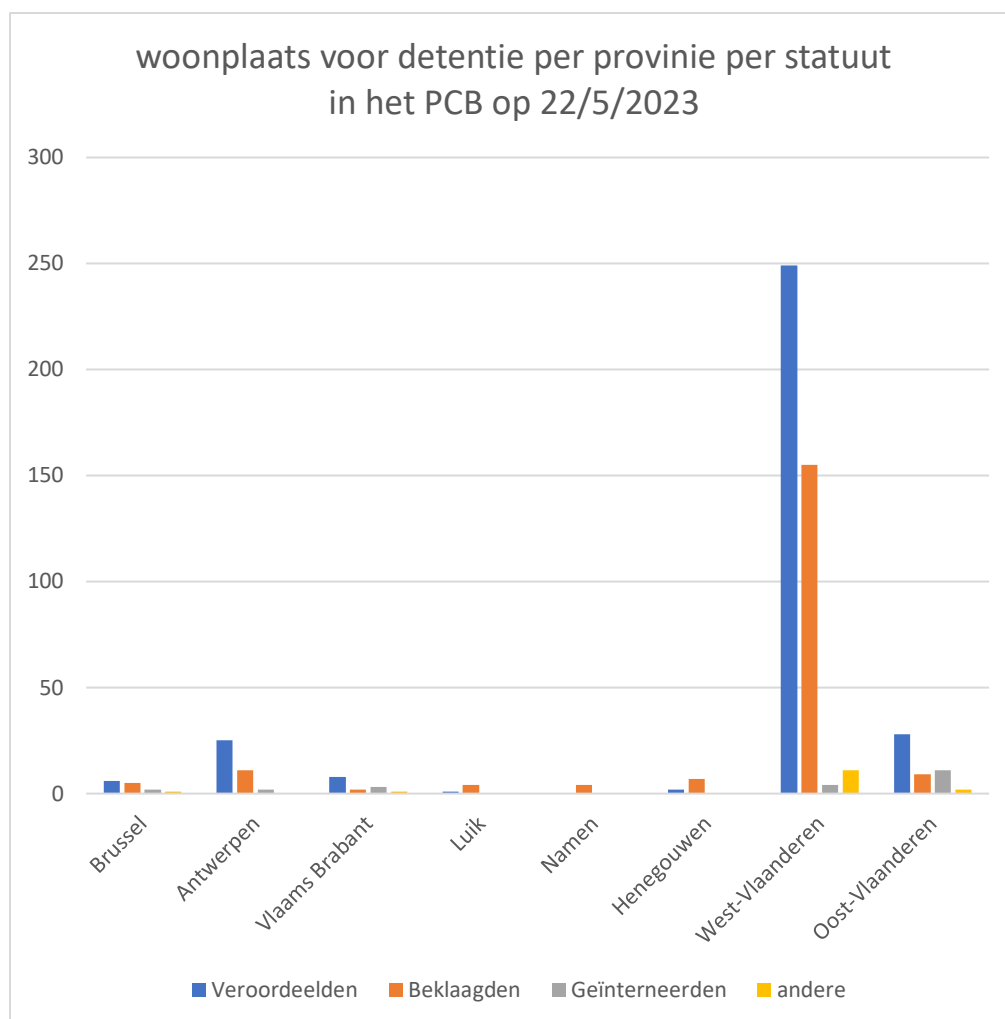
aantal gedetineerde personen in het PCB per provincie - 22-05-2023

76% procent komt uit West-Vlaanderen

aantal gedetineerde personen in het PCB per stad in West-Vlaanderen - 22-5-2023

(tabel 4 tot 6_bron DG EPI)

Dak- en thuisloosheid

Na detentie vind ook niet iedereen een stabiele woonsituatie. Uit de bevraging rond dak- en thuisloosheid in arrondissement Brugge bleek 17% van de dak- en thuislozen een detentieverleden te hebben.

TELLING DAK- EN THUISLOOSHEID ARRONDISSEMENT BRUGGE

28/10/2022

52-tal meetellende organisaties

- Hoog aantal instellingsverlaters
- Aanwezigheid psychiatrische ziekenhuizen
- Effect van actief domiciliëren in de regio

Getelde
personen

904

683

Volwassenen

221

Kinderen

delen de woonsituatie van hun ouder(s)

Geslacht

65%

Man

34,3%

Vrouw

X/?

0,7%

Woonsituatie

Ethos* Light categorie	Volwassenen #683	%	Waarvan mannen %	Waarvan vrouwen %	Kinderen #221	%
1 - In openbare ruimte	31	4,5	84,6	15,4	1	0,5
2 - In noodopvang	22	3,2	63,6	36,4	0	0,0
3 - In opvang voor thuislozen	147	21,5	54,4	45,6	85	38,5
4 - In instelling	174	25,5	71,8	28,2	19	8,6
5 - In niet conventionele ruimte (garage, tent,...)	48	7,0	75,0	25,0	27	12,2
6 - Bij familie / vrienden / derden	201	29,4	66,2	33,8	47	21,3
7 - Dreigende uithuiszetting	47	6,9	48,9	51,1	41	18,6
Situatie 28/10 onbekend, dak/thuisloosheid bevestigd	13	1,9	84,6	15,4	1	0,5

* De ETHOS typologie wordt in België, sinds 2014, als kaderdefinitie van dak- en thuisloosheid gehanteerd. Voor meer informatie, zie rapport.

Huishouden

54,6%

Alleenstaand
zonder kinderen

5,4%

Koppel
zonder kinderen

20,9%

Alleenstaand met kinderen*

10,2%

Koppel met kinderen

* Kinderen delen niet noodzakelijk de woonsituatie van hun ouder(s)

Nationaliteit

71,9%

Belgische
nationaliteit

67,1%

Geboren in België

Bij niet-Belgen

Tijdelijk
verblijfsrecht

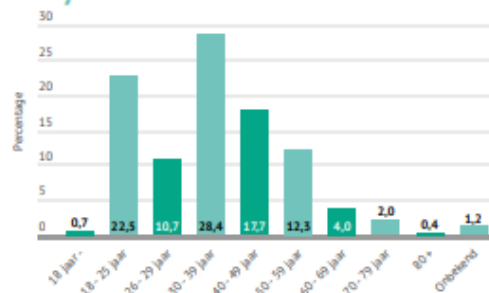
27,6%

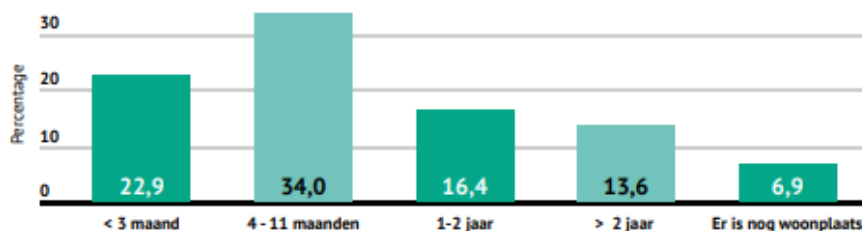
Onwettig
verblijf

16,2%

Leeftijd

Duur dak- en thuisloosheid

Housing First Doelgroep

8,9%

56

> 2 jaar dak- of thuisloos en (vermoeden van) psychische / verslavingsproblematiek

Gezondheid

(vermoeden van)

26,7%

Geen gezondheidsproblemen
181

32,3%

Verslaving
219

15,6%

Chronische gezondheidsproblemen
106

42,1%

Mentale gezondheidsproblemen
286

3,7%

Fysieke beperking
25

7,4%

Verstandelijke beperking
50

Inkomen

18,7%

Geen inkomen

17,9%

Inkomen uit werk

1,8%

Informeel inkomen

60,9%

Vervangings-inkomen / uitkering*
* Zonder dubbeltelling

Heeft een verleden in een instelling

30,3%

Verleden in Psychiatrie

12,3%

Verleden in Jeugdhulp

17,0%

Verleden in Gevangenis

De Koning Boudewijnstichting heeft als opdracht bij te dragen tot een betere samenleving. De Stichting is in België en Europa een actor van verandering en innovatie in dienst van het algemeen belang en van de

maatschappelijke cohesie. Ze zet zich in om een maximale impact te realiseren door de competenties van organisaties en personen te versterken. Ze stimuleert doeltreffende filantropie bij personen en ondernemingen.

De Koning Boudewijnstichting is een stichting van openbaar nut. Ze werd opgericht in 1976, toen Koning Boudewijn 25 jaar koning was. Dank aan de Nationale Loterij en aan alle schenkers voor hun gewaardeerde steun.

Koning
Boudewijnstichting

Samen werken aan een betere samenleving

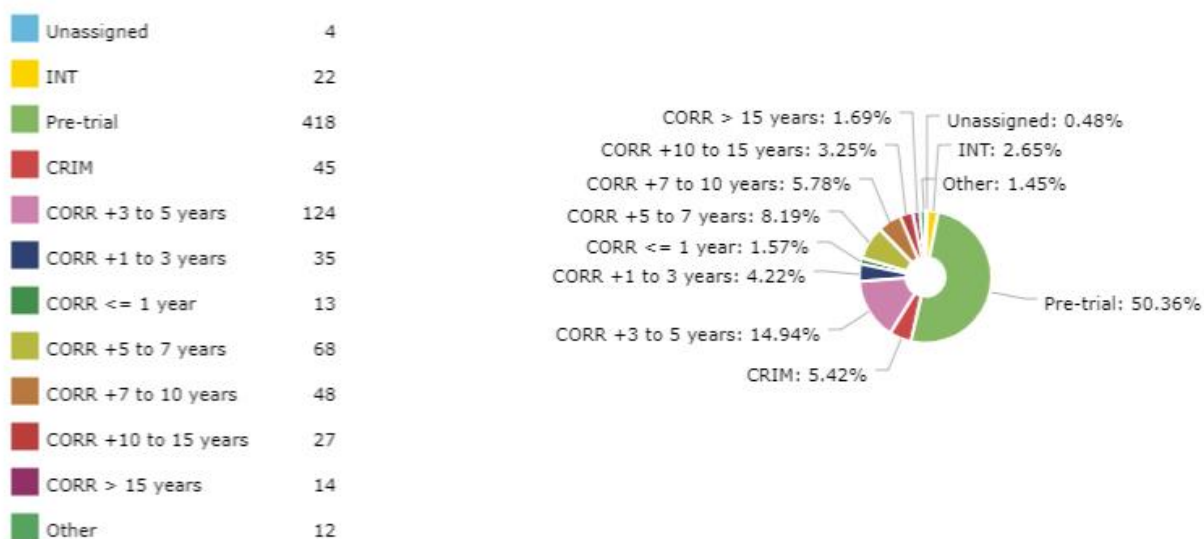
Abonneer u op onze e-news: www.kbs-frb.be | Volg ons op

v.u.: Brieuc Van Damme, Broederdreef 21 B-1000 Brussel /Maart 2023

1.3. Juridische situatie en detentiegegevens

Vergeleken met de gegevens die we hebben uit 2020 blijven deze percentages min of meer hetzelfde, ondanks de effecten van de sluiting van leper en de overbevolking.

(tabel 9_bron sidis suite)

Als we kijken naar **hoe lang** gedetineerde personen al binnen zijn, dan valt het op dat een **kwart** pas drie maanden binnen de muren verblijft.

Wat betreft de **feiten** zit het grootste deel van de gedetineerden in Vlaanderen voor drugsgelateerde feiten, daarna volgen diefstal en inbraak, slagen en verwondingen en (poging) tot moord en doodslag, minder frequent zit men voor fraude, witwassen, corruptie en oplichting, verkeersdelicten of strafbare seksuele feiten. Als laatste volgen overval, verkrachting of terrorisme.

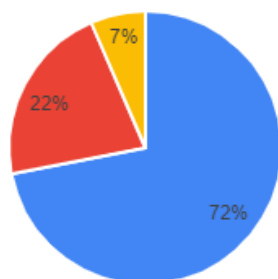
In Brugge gaat dat in 2022 om 125 gedetineerden met een aanduiding 'zedes' en om 8 personen met de aanduiding 'terro'.

Wat betreft **veelplegers** weten we dat in Brugge 40% voor de eerste keer in de gevangenis zit, 18,5% voor een tweede keer, 10,8% voor een derde keer. 17,3 zitten voor een vierde, vijfde of zesde keer. En 13,1% zit al meer dan zes keer in de gevangenis.

1.4. Scholingsgraad

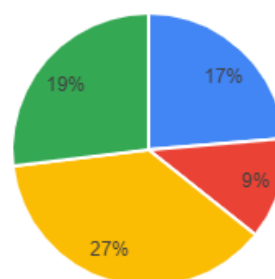
Tijdens LIO 2.0 (01/01/2020-31/12/2023) hebben de leerloopbaanbegeleiders in Brugge 778 gedetineerden gezien, 484 daarvan waren infobemiddelingen, 294 trajectbegeleidingen. De cijfers hieronder zijn enkel op basis van de gedetineerden die gezien werden en geven dus geen beeld van de totale populatie van het PCB in die periode. Dat neemt niet weg dat we kunnen vaststellen dat er veel gedetineerden zijn zonder diploma secundair onderwijs.

hoogst behaalde diploma Brugge

■ Geen diploma SO ■ diploma SO ■ hoger diploma

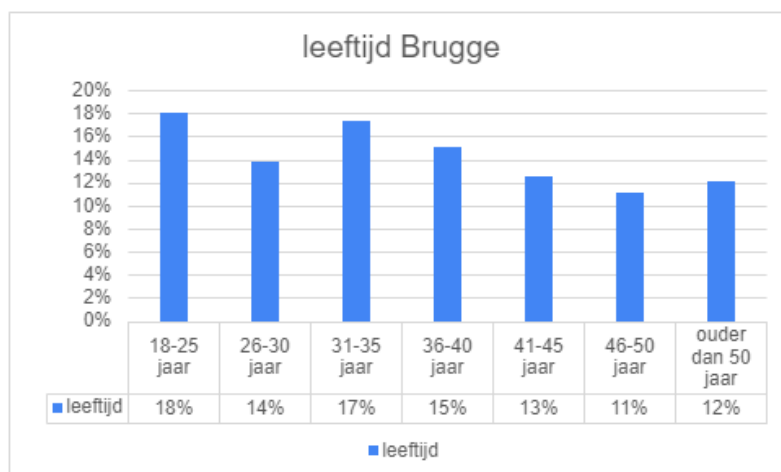
geen diploma SO Brugge

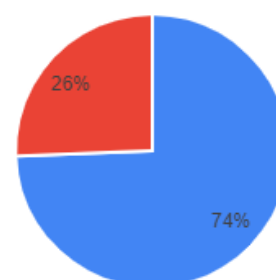
■ geen ■ eerste graad SO ■ tweede graad SO ■ derde graad SO

(tabel 13 en 14_bron LIO project)

Het percentage van geen diploma tegenover alle andere hoogst behaalde graden.

geslacht Brugge

■ man ■ vrouw

(tabel 15 en 16_bron LIO project)

De leeftijd van de doelgroep van LIO in het PCB. Opvallend aan dit project is dat het een grote groep van de jongere gedetineerden heeft weten te bereiken.

Hoewel de vrouwen ongeveer 15 procent van de populatie van het PCB uitmaken, en in België slechts 4 à 5%, heeft het LIO project een zeer groot deel van de vrouwelijke populatie weten te bereiken.

LIO 1.0 (01/11/2017 tot en met 31/12/2019)

Projectperiode 1/11/2017 tem 31/12/2019	Gevangenis Brugge (PCB)
Gemiddelde doelpopulatie	456.3
Inzet leerloopbaanbegeleiders Leerwinkel	1.3 VTE
Opgestarte begeleidingstrajecten (met registratie in MLP)	103

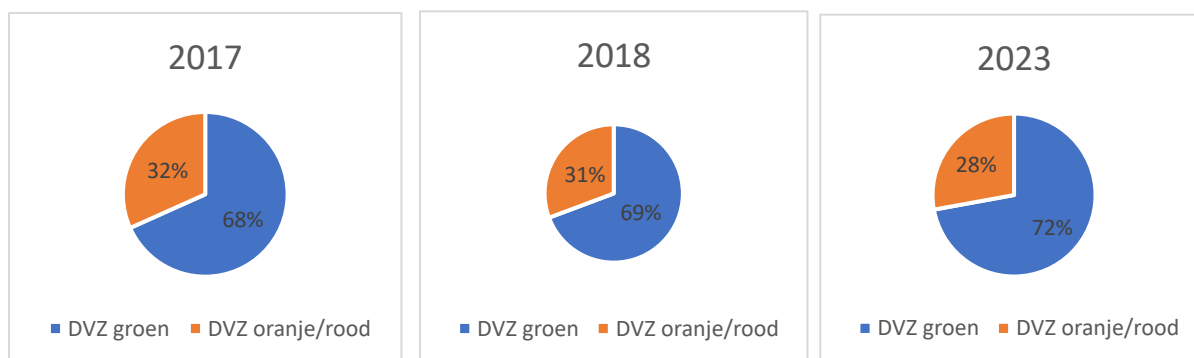
Informatiesessies	6 (1 geannuleerd)
Informatievragen (incl. begeleidings-trajecten zonder registratie MLP)	150 (40)

(tabel 17_bron LIO project)

1.5. Verblijfsrecht, nationaliteit en taal

Globaal genomen lijken zich hier geen grote evoluties of veranderingen af te tekenen tegenover de vorige keer dat we hier cijfers van hadden. De cijfers uit 2017 en 2018 werden handmatig verzameld en zijn mogelijk iets accurater dan die uit 2023.

Verblijfsstatus	Aantal
Recht op verblijf	71
In onderzoek	12
Geen recht op verblijf	219
Geen verblijfsstatus ingevuld (Belg of nog niet bekend)	527
Totaal	829

Nationaliteit	Aantal
België	519
Roemenië	38
Frankrijk	33
Nederland	26
Marokko	21
Algerije	20
Albanië	17
Irak	17
ONBEKEND	9
Afghanistan	9
Rusland (Federatie)	8
Polen (Republiek)	7
Italië	7

Georgië (Republiek)	6
Bulgarije	6
Tunesië	6
Turkije	5
Iran	5
Syrië (Arabische Republiek)	5
Duitsland (Bondsrepubliek)	4
Bosnië-Herzegovina (Republiek)	3
Libanon	3
Verenigd Koninkrijk	3
Macedonië	3
Colombia	3
Sierra Leone	2
Somalië (Republiek)	2

Libië	2
Brazilië	2
Angola	2
Portugal	2
Guinea	2
Slowakije (Slovaakse Republiek)	2
Kosovo	2
Palestina	2
Tsjechië (Tsjechische Republiek)	2
Vietnam (Socialistische Republiek)	2
Mongolië (Volksrepubliek)	2
Vluchteling	2
Eritrea	1
Soedan	1
Letland (Republiek)	1

Gambia	1
Ivoorkust	1
Kroatië (Republiek)	1
Armenië (Republiek)	1
Congo (Democratische Republiek)	1
Senegal	1
Litouwen (Republiek)	1
Belarus	1
Spanje	1
Azerbeidzjan (Republiek)	1
Cuba	1
Gabon	1
Chili	1
India	1
Kameroen	1

Geregistreerde communicatietaal	Aantal
Nederlands	570
Frans	114
Onbekende taal	67
Engels	39
(blank)	30
Duits	6
Spaans	3
Grand Total	829

(tabel 18 tot 23_bron DG EPI)

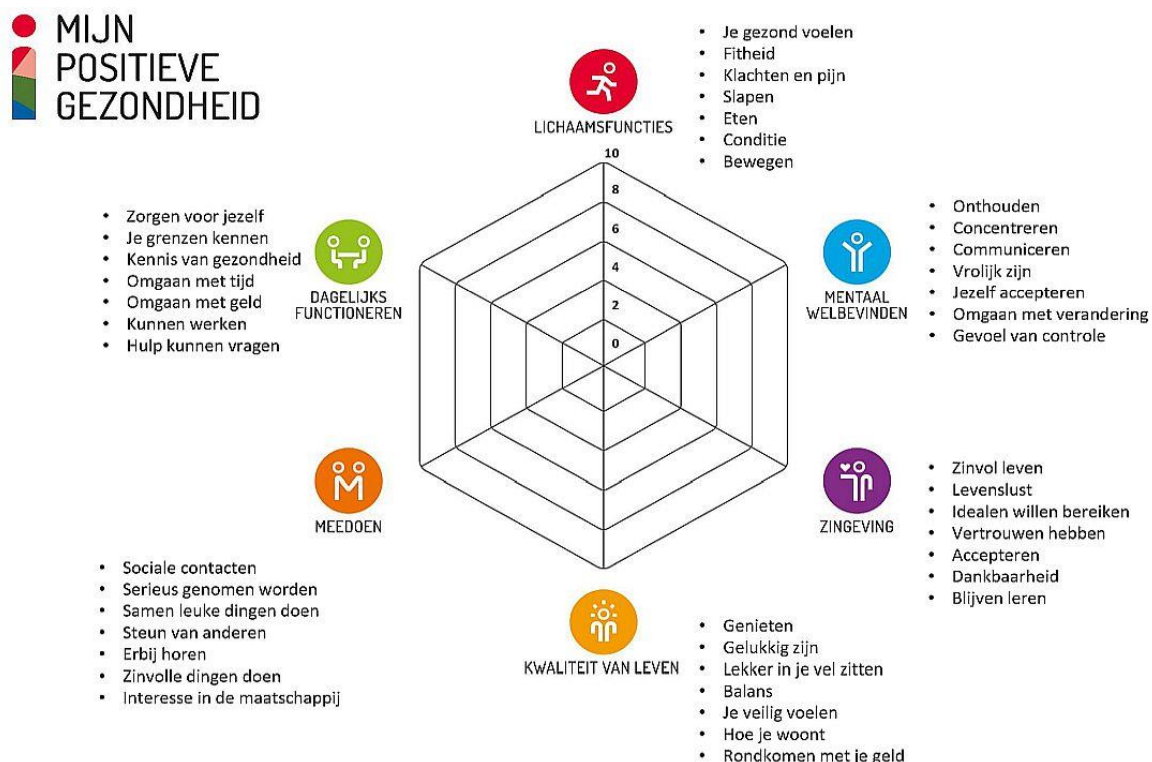
1.6. Gender en LGBTQ

Input uit FATIEK – nr 178, “Gedetineerde vrouwen in Belgische gevangenissen: een minderheidsstatus” door Olivia Nederlandt en Aurore Vanliefde.

- Meer eenzaamheid bij vrouwen en minder bezoek, meer stigma en vaker een relatiebreuk met de familie bij detentie dan mannen/sociaal isolement;
- Vaker een verleden met slachtofferschap van seksueel geweld en/of intrafamiliaal geweld;
- Ervaring met verslavende middelen: 56,9% (vergelijkbaar met de mannen), de inschatting is dat er meer gebruikt wordt bij vrouwen;
- Psychische problemen en suiciderisico liggen hoger bij vrouwelijke gedetineerden dan bij mannelijke gedetineerden;
- Grote zorgen om hun kind(eren) is centraal thema;
- Specifieke noden op vlak van reproductieve en seksuele gezondheid zoals screening op borstkanker, baarmoederhalskanker, endometriose, menstruatie in het algemeen ...;
- Betere kans op het hebben van werk;
- Vaak hele detentie in zelfde gevangenis (hogere nood tot stellen van goed gedrag om geen transfer te moeten doen), om dicht in de buurt van familie/kinderen te kunnen blijven.

1.7. Preventieve gezondheidszorg

We willen onderzoeken wat het model van Huber in onze context kan betekenen.

(tabel 24_bron internet)

Enkele van de meer uitdagende thema's zijn eenzaamheid, rouw en humor.

1.8. Netwerk

Van 2014 tot en met 2017 werden niet alle kleinere functies meegeteld. Sinds 2018 tellen we alle functies mee, ook de vaste beambten Educatief Centrum en bibliotheek. In 2020 kregen we er ondanks corona (wegvallen onderwijsaanbod) wel heel wat nieuwe ESF projectmedewerkers erbij. In 2022 waren we dan weer in volle werking: met extra projectmedewerkers, lesgevers, en vrijwilligers. Zo zien we over de jaren een gestage maar significante toename van het aantal medewerkers actief in de hulp- en dienstverlening. Deze moeten allemaal de procedure van medewerkersbeheer doorlopen, een niet te onderschatten tijdsinvestering.

Inberegpen de vaste beambten EC en bib.

Jaaroverzicht aantallen HD: koppen – VTE

2014: 27 koppen – 11,8 VTE

2015: 26 – 12,15

2016: 24 – 13,2

2017: 23 – 11,35

2018: 94 – 22,96

2019: 101 – 24,2

2020: 118 – 25,7

2022: 117 – 44,4

Veranderingen en nieuwe samenwerkingen: de opstart van het CORTi (alle individuele hulp- en dienstverleners zijn vertegenwoordigd, samen met PSD, zorg en directie), uitbreiding van het beleidsteam met medewerkers van het justitiehuis, LIO met het slechte nieuws van mogelijke stop, nieuwe organisaties zoals PET (met project OP/WEG), vrijwilligersorganisatie BrugBinnensteBuiten Nieuwe functies en projecten zoals autismecoach, project IFG. Van dat laatste kwam helaas door het niet makkelijk vinden van nieuwe medewerkers weinig van terecht, wat meteen duidt op de problemen die sommige organisaties hebben in het vinden van medewerkers of het vasthouden van medewerkers, de afgelopen jaren was er heel wat verloop.

Ook ons netwerk van samenwerkingspartners buiten de gevangenis en aan de rand van de gevangenis breidde uit, o.a. als gevolg van het project Autismevriendelijke gevangenis leerden we heel wat nieuwe diensten kennen en leerden zij ons kennen. We werkten samen met Halte R (werkstraffen) binnen het project GroenZicht, etc.

1.9. Communicatiemiddelen

→ Hoe kunnen we de bestaande interne tv-kanalen nog beter benutten?

- Info1 = informatie die één tot twee weken blijft staan over activiteiten, informatie allerlei, aankondiging van feestdagen en effect op bezoekmogelijkheden, etc.
- Filmkanaal = speelfilms, series (uit onze bibliotheek) en promofilmmpjes.
- Onthaalkanaal = drietalige informatie uit onthaalbrochure en uitleg over de hulp- en dienstverlening.

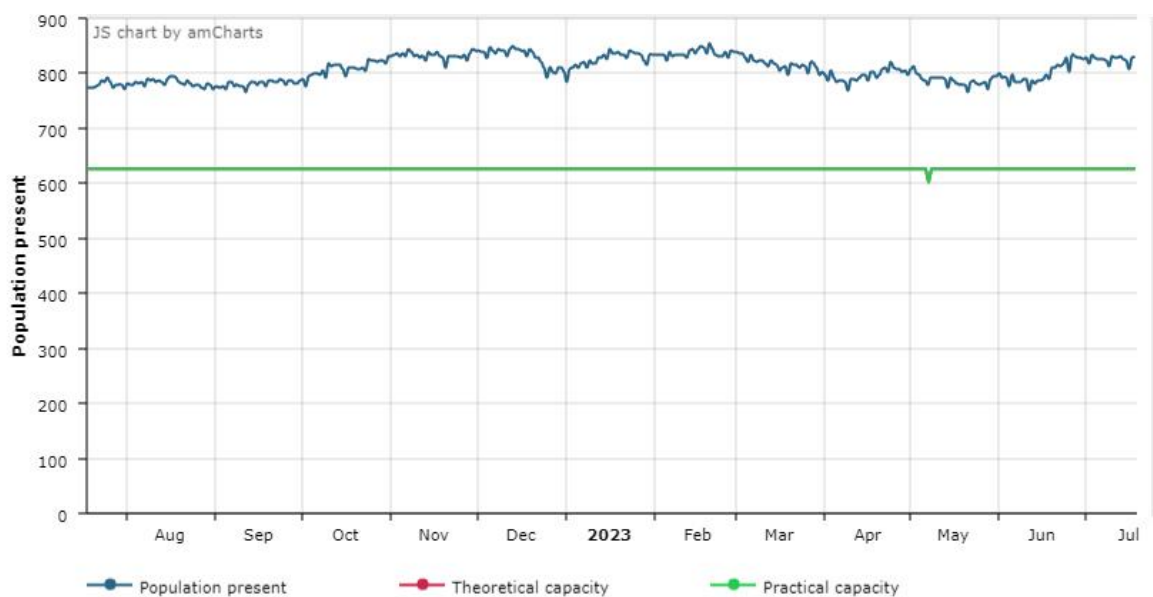
→ Welke andere communicatiemiddelen gebruiken we nog?

- Affiches
- Flyers
- Communicatie via individuele hulp- en dienstverleners (mail, overleg)

2. SIGNALLEN EN TENDENSEN

2.1. Overbevolking

Op 18/07/2023 was de overbevolking op de vrouwenafdeling 1,75% met 116 aanwezige vrouwen en 39,45% met 714 aanwezige mannen. Officieel is er plaats voor 626 gedetineerden: 512 mannen en 114 vrouwen.

(tabel 25_bron sidis suite)

2.2. Toenemende differentiatie in regimes

Voordelen: er kan meer op maat van gedetineerden gewerkt worden, rond hun noden en behoeften. In kleinere stabielere groepen kan er meer worden ingezet op leefklimaat, veiligheid, detentieschade beperken.

Nadelen: grotere werklast, niet efficiënt, de voordelen van schaalgrootte van de gevangenis verminderen, waardoor we voor een bepaald groepsaanbod toch weer moeilijkheden ondervinden om voldoende grote groepen te kunnen samenstellen.

M1 open

- WOUW = 10 plaatsen voor veroordeelde mannen van 55+ jaar die zelfredzaam zijn.
- DVA = 22-tal plaatsen voor mannen die een drugsvrije detentie wensen.

M1 gesloten

- 33B zorgsectie = 17 plaatsen voor mannen met een psychische problematiek en/of VAPH (ASS, verstandelijke beperking).
- Medische sectie en beddenafdeling.
- Unit zeden = 20 plaatsen voor mannen die veroordeeld zijn voor zedenfeiten.

Vrouwenafdeling

- Moeder-kind = 10 plaatsen voor zwangere vrouwen vanaf hun derde trimester en vrouwen met kinderen tot de leeftijd van drie jaar.
- Afdeling bescherming maatschappij (ABM) = 38 plaatsen voor geïnterneerde vrouwen.

2.3. Toename complexe dossiers / kwetsbare gedetineerde personen

We krijgen vanuit diverse hoeken het signaal dat er een toename is in het aantal complexe dossiers; zowel vanuit de hulpverlening, als van directie, PSD en het bewakend kader.

Daarnaast heeft het project 'autismevriendelijke gevangenis' deze specifieke problematiek ook zichtbaarder gemaakt. Bij aanvang van het project in maart 2022 werd door de PSD in kaart gebracht welke gedetineerden er zijn met een diagnose of vermoeden van ASS; dit ging toen over 15 personen op M1 en M2. Bij afronding van het project in mei 2023 ging dit al om 21 aanwezige personen met een diagnose of vermoeden, waarbij er ook dossiers op de vrouwenafdeling zijn.

Dit zijn een aantal van de uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden:

- Psychische problemen (vooral acute psychoses), vaak ook nog in combinatie met agressie en drugsgebruik.
- Triple problematiek (LVB + psychiatrische problematiek/ontwikkelingsstoornis + verslaving).
- Seksuele problematiek + ASS.
- NAH (zowel erkende door VAPH als niet erkende zoals jongdementie), ASS, ADD, ADHD, C-PTSS ...
- Impact van corona pandemie.
- Impact van nieuwe synthetische drugs.
- Meer interneringen.
- Toename aantal hulpvragen.
- Verminderde toegang tot hulpverlening na detentie:
  - *Cherry picking* door hulpverlening buiten de muren, de moeilijkste dossiers worden niet opgenomen en komen (terug) bij ons terecht.
  - Wachtlijsten binnen en buiten, waardoor men eerder voor strafeinde kiest dan een strafuitvoeringsmodaliteit, omdat opname te lang op zich laat wachten en vaak dicht of zelfs na datum strafeinde ligt.

Gemiddelde dagpopulatie geïnterneerde personen in DG EPI^[1] in Vlaanderen, Wallonië en Brussel 2019-2022

	Gemiddelde dagpopulatie 2019	Gemiddelde dagpopulatie 2020	Gemiddelde dagpopulatie 2021	Gemiddelde dagpopulatie 2022
Vlaanderen	193,4	238,9	335,6	412,6
Wallonië	275,3	285,8	283,8	304,9
Brussel	68,4	70,2	68,3	66,7
Totaal	537,1	594,9	687,7	784,2

(tabel 27_bron sidis suite)

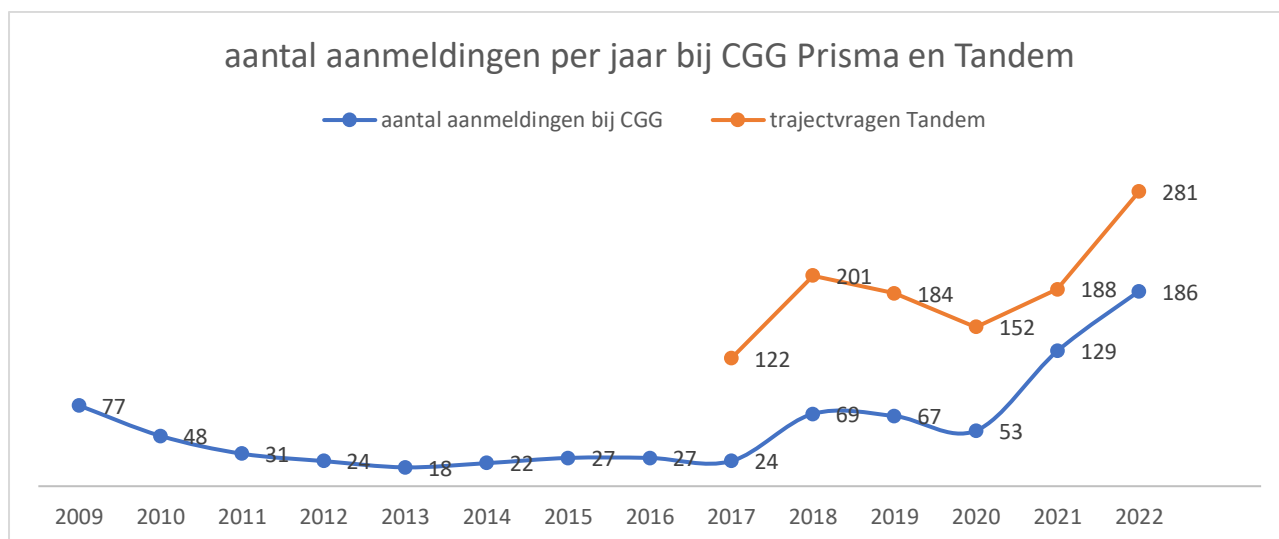
Toenemende hulpvragen

Ook het CGG ziet een snelle stijging in het aantal gedetineerden dat zich aanmeldt voor de PATEND werking. Dit jaar waren er tot op 14/09/2023 reeds 99 aanmeldingen. Enkel in het eerste coronajaar zien we een kleine daling in het aantal vragen. We kunnen uit deze cijfers natuurlijk diverse conclusies trekken: de schroom om een therapeutische behandeling op te starten neemt af, de nood

^[1] Directoraat-Generaal Etablissements Pénitentiaires/Penitentiaire Inrichtingen

aan spreken over de eigen problemen neemt toe, het aantal personen met problemen die hulp behoeven neemt toe. We kunnen hier geen sluitend antwoord op geven, maar wel een tendens waarnemen. Van Tandem reiken de cijfers minder ver terug gezien de overgang van CAP naar Tandem.

(tabel 28_bron CGG Prisma en jaarverslagen Tandem)

2.4. Verslag brainstorm kwetsbare gedetineerden

ADHD/ADD

- Vooral ADD is vaak nog onbekend en niet altijd als diagnose gesteld, deze mensen worden vaak aanzien als lui.
- Gedetineerden met ADD/ADHD hebben hulp nodig bij het ordenen van hun gedachten en handelen om tot iets te komen.
- ADHD/ADD komt vaak voor in combinatie met middelenmisbruik, het verschil zien tussen ADD en iemand onder invloed is niet altijd makkelijk.
- Ook vaak in combinatie met verstandelijke beperking.
- ADHD: gedetineerden die hyper zijn zoeken prikkels of juist drugs om zich te dempen.
- Wanneer je met iemand met ADHD op duo- of quatrocel zit, is dat niet evident voor de celgenoot.
- Impulsiviteit.
- Reclassering uitwerken is niet evident bij chaotisch denken + impulsiviteit. De medische informatie mag ook niet gebruikt worden tenzij de gedetineerde hier expliciet toelating voor geeft.
- Diagnose wordt bij vrouwen vaak nog niet gesteld.
- Diagnostiek is moeilijk + duur + lange wachtlijsten. De medicatie is duur.

NAH

- Niet alle NAH worden erkend door VAPH, bv. niet dementie en jongdementie, Korsakov meestal niet. Wel wanneer er een plotse verandering in de persoonlijkheid is, bv. ten gevolge van een beroerte. Typerend gedrag kan zijn: decorum verlies, ontremd spreken over de feiten, agressie, fysieke beperkingen. Hierover is meer kennis nodig bij beampten en gedetineerden.
- Dit zijn vaak erg moeilijke dossiers waar een intersectorale oplossing nodig is.

- Er zijn heel wat ouderen die hier problemen hebben.
- Vaak vinden we voor deze doelgroep geen passend aanbod en zijn er geen alternatieven in WZC of psychiatrie.

Leerstoornis

- Dyslexie, dyscalculie ...
- Gedetineerden zijn enorm afhankelijk van geschreven communicatie: vonnis, rapportbriefjes, infokanaal, kantine ... ook voor niet-Nederlandstaligen is dit een probleem.

Trippeldiagnose VAPH problematiek + psychiatrische problematiek of leerstoornis of ADHD/ADD + verslaving

- Verslaving: wordt gevaarlijk voor zichzelf en voor personeel, frustraties stijgen bij personeel en gedetineerden. Bv. doordat je onder druk wordt gezet om binnen te smokkelen wanneer je op UV gaat, PSD probeert stap van BD over te slaan zodat er meteen naar ET gegaan kan worden.
- Drugs buiten houden lijkt onmogelijk: nieuwe synthetische drugs zijn moeilijk op te sporen.
- Link met psychotische opstoten.

Andere

- CPTSS (complexe posttraumatische stressstoornis), PTSS, link met ACE (adverse childhood experiences)
  - o Inzetten op leren omgaan en herkennen van triggers
  - o Kennis vergroten
  - o Emotie regulerend aanbod: yoga, samen zingen, drummen, massages (bv. stage?), wandelen in het groen ...
- Fysiek zwakkere personen
- Gebrek aan seksualiteitsbeleving – mogelijkheden en onmogelijkheden van Aditi vzw en andere seksuele dienstverleners en bekendmaking/facilitering
- Inkomers: ontregeld omdat medicatie niet mee is of nog niet op punt staat, stress van detentie en feiten ...

Mogelijke acties

Voeding

- Veel vet en suiker verkrijgbaar via de kantine.
- *Craving* naar suiker als gevolg van specifieke medicatie.

Digitalisering: met voorleesprogramma, met foto's bij kantine producten ...

Coach die tips kan geven op basis van gedrag en niet op basis van label

Psycho-educatie aan gedetineerden / personeel

- Over alle thema's: ADD, ADHD, NAH, verslaving en psychose
  - o Begrip voor elkaar/zichzelf vergroten
  - o Handvaten aanreiken voor zichzelf/mensen in hun omgeving
- Snoezelkoffer of rustbox => betere naam en cool: bv. Wellnessbox + uitbreiden naar andere afdelingen.

Infokanaal pakketjes maken met filmpjes met uitleg over thema's zoals verslaving etc.

Brug binnen buiten

- PET project OP/WEG
- Vrijwilligers
- Gespreksgroepen of vormingen voor gedetineerden over de stress die ze ervaren bij het naar buiten gaan, de druk om drugs te smokkelen, de angst voor de veranderde samenleving, vrijheid/...

Multidisciplinair overleg gedetineerden met een kwetsbaarheid o.l.v. Catherine T'Joens

- Uitbreiden naar doelgroep/problematieken. Insteek blijft wel VAPH.
- uitbreiden door ook PA's uit te nodigen, gedetineerden moeten wel op de hoogte zijn dat ze daar besproken zullen worden, anoniem is in onze context niet zo evident.
- voorzet tot betrekken Ampel voor adviesoverleg, dit kan 2x doorgaan per persoon en is gratis, voorwaarde is dat er een vermoeden van verstandelijke beperking is.

Signalen capteren

- Griffie en bad sensibiliseren over het belang van het capteren van alle signalen bij inkomers: gedrag, reacties, info van politie.
- Mag je in sidis noteren dat iemand geheugenproblemen heeft?

Zorgteam vrouwenafdeling wordt uitgebreid.

We hebben psychiaters nodig!

2.5. Toenemende analfabetisme en leerstoornissen

Tendens: we bereiken met groepsaanbod onderwijs een doelgroep met een lager onderwijsniveau. Omdat iets sterkere doelgroep doorstroomt naar LIO? Afname van IQ? Effect van ACE? LIO begeleidt gedetineerden met verschillende opleidingsniveaus. Zij hebben soms geen certificaat van eerste graad middelbaar onderwijs tot bachelor/master. De "zwakkere" kandidaten sturen ze door naar Ligo. LIO medewerkers blijven die mensen ondersteunen, maar gaan dan niet inzetten op examencommissie of verdere studies zolang dit nog niet haalbaar is.

Hetzelfde rond analfabeten: wij kunnen erg moeilijk met hen aan de slag en dan zetten we eerst in op Ligo, maar blijven wij bereikbaar voor ondersteuning wanneer ze al de nodige stappen bij Ligo gezet hebben.

Leerstoornis

- Als we dit attest krijgen rond dyslexie, sturen we dit door naar examencommissie en hierdoor hebben ze meer tijd voor hun examen af te leggen.
- ADD: duidelijkheid voorzien, apart in een lokaal steken tijdens studieondersteuning ...
- ADHD: op maat van hen gaan werken, apart oproepen of apart in een lokaal steken, vinger aan de pols ...

2.6. Toenemende polarisering in de samenleving

We horen en zien een nood aan leren reageren op ongepaste en kwetsende opmerkingen of gedrag bij zowel personeel als gedetineerden. DG EPI is hier ook mee bezig door hun project (on)gepast gedrag en de introductie van het vlaggensysteem van SENSOA in het najaar 2023. We zien een kans in het Plan Samenleven in samenwerking met het lokale bestuur van stad Brugge.

2.7. Digitalisering, de kloof wordt steeds groter

Positieve evoluties

- Leerkrachten hebben toegang tot internet in het leslokaal (4G stick) om zo online lesmateriaal te gebruiken en filmpjes te tonen.
- Tijdens de pauze kunnen ze in het leslokaal op hun eigen laptop met internet werken.
- Videobellen in functie van examens.
- Gedetineerden kunnen onder toezicht zelfstandig online werken aan hun examencommissie, tweedekansonderwijs, en VCA (Externe trajecten onder LIO-begeleiding).
- Gedetineerden en lesgevers hebben toegang tot Primo.

Aandachtspunten

- Gebrek aan bereik met 4G sticks gezien de dikke muren.
- PC's zijn voor gedetineerden enkel toegankelijk in leslokalen, geen open toegang.
- Open internet is er niet, alleen onder direct toezicht.
- Te weinig medewerkers voor ICT.
- Telefoneren, (ipv internet) met de buitenwereld, is duur.
- Er is geen digitaal aanbod, dat is de grootste drempel. Dit maakt dat motivatie zakt, het aanbod is niet afgestemd op de huidige tijd, bv. een les smartphonegebruik.
- Mensen die minimaal digitaal geletterd zijn, hebben ook geen aanbod, want het aanbod is te basis, niet voor gevorderden en dit is ook slecht voor de motivatie.
- De meesten gebruiken sociale media, maar ze kennen de gevaren van het internet niet, ze missen bepaalde basisvaardigheden los van YouTube en Facebook, smartphones lukken bij het grote merendeel van de populatie wel (zeggen ze), netiquette missen ze ook (bv. aanspreken in mail), kritisch denken / omgaan met digitalisering, fake news, fraude, e-banking, phishing, tweestapsverificatie, itsme, tokens ...
- Beschikt men over de nodige vaardigheden die nodig zijn deel uit te maken van de digitale wereld? Welke vaardigheden zijn hierbij belangrijk?
  - basis ICT (aanzetten, typen, mappenstructuur, office, mail, "begrijpend digitaal lezen")
  - internet (phishing, basis fact checking, aandacht voor openbare wifi ...)
  - toepassingen op de smartphone (Google Maps, itsme, online bankieren,
  - werken met een touchscreen
  - werken met bepaalde apps/websites die ze altijd nodig hebben zoals De Lijn, parkeer app
  - praktische info over de aankoop van een toestel en het abonnement
  - informatie kunnen opvragen en interpreteren
  - digitale administratie van de overheid
  - mee zijn met de digitale tendensen; levenslang leren binnen de digitale context

Evaluatie actieplan 2021-2023 + Signalen

De evaluatie werd gemaakt tijdens het beleidsteam van 4 oktober, ook het CORTi en het CORT werden betrokken bij de evaluatie van acties waar zij mee te maken kregen. Tijdens de voorbereiding van de evaluatie werd gevraagd om te vermelden op welke realisatie men trots was, welke signalen er zijn en of men de actie wilde behouden, bijsturen of bannen.

SD 1	Alle Vlaamse beleidsdomeinen zetten maximaal in op hulp- en dienstverlening, en in het bijzonder op onderwijs, werk, welzijn, geestelijke gezondheidszorg en wonen, aan gedetineerden om re-integratie te bevorderen, zodoende ook recidive te beperken en nieuwe slachtoffers te voorkomen.
OD 1	We zetten in op de verdere ontwikkeling van de capaciteiten, competenties en kennis van gedetineerden.
Actie 1	We maken talenten en competenties van gedetineerden zichtbaar.
Evaluatie	De stappen werden niet allemaal gerealiseerd zoals vooropgesteld in het actieplan, dit als gevolg van personeelsverschuivingen. De werkgroep is geëvolueerd naar een vaste waarde met een duidelijke visie op wat talent is. De werkgroep Talent wordt bijgestuurd, de stappen moeten herschreven worden – we zoeken hoe we met het kader van Luc Dewulf verder kunnen en dit meer in de praktijk brengen. Dit is ondertussen een gedeelde taal en competentie binnen de werkgroep, maar we vinden nog niet de brug buiten de werkgroep.
Actie 2	We omschrijven doelstellingen bij de activiteiten van het groepsaanbod die voor individuele hulp- en dienstverleners toegankelijk zijn.
Evaluatie	Dit werd gerealiseerd met de ontwikkeling van het overzicht activiteiten-aanbod met per activiteit de achterliggende doelstellingen. Dit wordt jaarlijks verspreid bij de opstart van het nieuwe kalenderjaar en het nieuwe schooljaar. De actie werd gerealiseerd en wordt daarom geschrapt.
Actie 3	Voor de beroepsopleidingen, toeleiding en screening is er samenwerking tussen VOCVO, VDAB & Leerwinkel.
Evaluatie	Leerkrachten voelen zich sterker als er een professioneel mede-advies gegeven wordt door VDAB en LIO, die het studie- en beroepstraject kennen, tijdens een screening. De samenwerking is een voorloper én onderdeel van het detentieplan waar afspraken tussen studie ifv werk met elkaar worden afgestemd. Deze manier van samenwerken is ingebed in de vaste manier van werken. De actie werd gerealiseerd en wordt daarom geschrapt.
Signaal	Dat er bovenlokaal een duidelijk signaal komt van de rol van de VDAB ifv het organiseren van beroepsopleidingen enerzijds en dat de VDAB voldoende middelen en tijd vrijmaakt om Onderwijs en Leerwinkel te ondersteunen in hun oriëntering.
Actie 4	In samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering zetten we ons in om de cursussen Nederlands als tweede taal structureel te organiseren in de gevangnissen. Anderstalige gedetineerden worden hiervoor gescreend en onderwezen. Op deze manier wordt ook het overige aanbod van de hulp- en dienstverlening toegankelijker en wordt de kans op een succesvolle re-integratie vergroot.

Evaluatie	Er zijn twee open modules NT2 elk schooljaar waar cursisten vrij kunnen instromen zonder screening, wat voor een hogere opkomst naar de effectieve screening leidt. De actie werd gerealiseerd en wordt daarom geschrapt.
Signaal	Agentschap I&I ook laten screenen in avondblokken en frequentie van screening verhogen.
Actie 5	We leren gedetineerden spreken over slachtoffers en ouderschap en herstel.
Evaluatie	De actie werd gerealiseerd, we behouden deze en zoeken naar nieuwe werkvormen om hier blijvend aan te werken.
Actie 6	We ondersteunen de hulpverleners in hun leren over drugs en verslavende middelen.
Evaluatie	De vorming van DET was succesvol. Rookstop sessies voor gedetineerden zijn succesvol, AA loopt weer beter. De actie werd gerealiseerd met de vorming over verslaving en ontwikkelingsstoornissen. Daarnaast worden de piekuurtjes bekend gemaakt. De voorziene intervisie werd niet gerealiseerd. De hulpverleners hebben actieve leervragen op dit vlak, het is aan hun organisaties om hierin tegemoet te komen.
Signaal	Zonder deftige financiële en personele middelen valt dit moeilijk te realiseren (meer dan de werking DVA); uitwerken van intervisie blijft moeilijk wegens gebrek aan geld, tijd en beroepsgeheim.
Actie 7	We zetten krachtgerichte tools in om de administratieve en financiële competenties van gedetineerden te versterken.
Evaluatie	Voor sociale administratie zoals: bankverrichting, brief schuldeisers ... werden formulieren voorzien voor gedetineerden waarmee ze zelf aan de slag kunnen (behouden maar stroomlijnen van inzet 2024-2025), Een draaiboek maken voor huisvesting was een idee dat niet uitgewerkt werd maar wordt verschoven naar een te behouden item (2024 - 2025), We behouden de actie, de stappen moeten bijgestuurd worden.
Actie 8	Aan de hand van talentgesprekken bieden we gedetineerden inzicht in hun capaciteiten, competenties en kennis, alsook hun doelen, waardoor we individuele leertrajecten kunnen opstellen.
Evaluatie	Het ontwikkelde werkboek werd minder gebruikt dan voorzien. Wegens momenteel gebrek aan middelen voor continuering LIO wordt deze actie geschrapt.
Signaal	LIO heeft structurele subsidies nodig, dit aanbod biedt gedetineerden de kans om hun detentie tijd nuttig te gebruiken door een diploma middelbare school te behalen of zich (om te) scholen op niveau hogeschool of universiteit.
OD 2	We investeren in de praktisch organisatie van het leven na detentie.
Actie 9	We zorgen voor samenwerking en afstemming tussen de diverse ESF-projecten met het oog op een warme overdracht.
Evaluatie	In februari 2022 was er een digitaal overleg met alle ESF-projecten en met de aanwezigheid van Tine Stryckers van ESF. Via deze samenkomst werd de afzonderlijke eigenheid en specialisatie van elk project in de verf gezet, maar werd ook verkend hoe de projecten meer konden samenwerken. Concreet heeft dit mede geresulteerd in een samenwerking tussen de projecten J-Oplossing en Jobroad i.k.v. het tewerkstellen van (ex-)gedetineerden. ESF geeft de mogelijkheid aan de projecten J-Oplossing en Jobroad om hun werking tijdens de periode 2024-half 2025 verder te zetten. Het gaat hier wel

	enkel om deze acties die intramuros plaatsvinden. Er is hiervoor een oproep gelanceerd op de ESF-website begin september 2023. We hervormen deze actie in functie van de samenwerking binnen het CORTi.
Signaal	ESF-projecten zijn veelal van tijdelijke aard, maar de ervaring leert dat ze een meerwaarde en verrijking van de bestaande dienstverlening kunnen zijn.
Actie 10	We zetten in op het versterken of herstellen van het natuurlijk netwerk of het bouwen van een nieuw netwerk d.m.v. netwerktafels (DOP, EKC, LUS, ...).
Evaluatie	De actie werd gerealiseerd en wordt daarom geschrapt.
Actie 11	We maken duidelijke afspraken zodat gedetineerden vlot in orde raken met hun identiteitskaart en (indien nodig) referentieadres.
Evaluatie	Behouden voor het geval er hier duidelijke instructies komen om mee aan de slag te gaan.
Actie 12	Leerwinkel maakt de brug naar buiten door individuele ondersteuning bij het opstarten van en het ondersteunen tijdens een leertraject (o.a. aan de hand van een Openleercentrum).
Evaluatie	Dit werd gerealiseerd. Wegens wegvallen van de subsidies voor LIO zal dit voorlopig niet meer als actie gecontinueerd kunnen worden. De werking van LIO zal nog beperkt verlengd worden in afwachting van structurele financiering.
Actie 13	We zetten in op het verhogen van aandacht voor het slachtoffer, burgerlijke partijen, herstelfonds, bemiddeling bij de diverse hulpverleners met het oog op motiveren van gedetineerden en doorverwijzing naar Moderator.
Evaluatie	Behouden – herstelfonds evalueren en afstemmen.
Actie 14	We onderzoeken of het mogelijk is om de samenwerking met het OCMW Brugge nieuw leven in te blazen.
Evaluatie	Dat is gelukt, we behouden de actie maar sturen deze bij naar de verdere verdieping van de samenwerking met het OCMW.
OD 3	We betrekken de gedetineerden bij de uitbouw van het hulp- en dienstverleningsaanbod.
Actie 15	We werken samen met gedetineerden aan de invulling en uitwerking van de interne tv-kanalen.
Evaluatie	Dit is gerealiseerd voor het onthaalkanaal. We sturen deze actie bij naar bredere inhoud rond thema's voor op de tv-kanalen bv. rond gezondheid, we maken ook ruimte voor de komst van het digitale platform (JustFromCell).
Actie 16	We zetten in op participatie van gedetineerden en personeel aan het project de Warmste Bak.
Evaluatie	De actie werd gerealiseerd, participatief werken is in de context van het PCB zeer arbeidsintensief, er zal in de toekomst wel nog gewerkt worden rond de Warmste Week, maar op een lager participatieniveau, daarom wordt de actie geschrapt.
Actie 17	De fatik van het educatief centrum heeft een ondersteunende rol i.f.v. uitbouw werking educatief centrum.
Evaluatie	De fatik geeft kennis en ACSY-tips door bij niet vaste PBA's. Helpt nadenken i.f.v. aanbod en lokalen en schikking. De actie werd gerealiseerd en wordt daarom geschrapt.
Actie 18	We ontwikkelen het peer-to-peer initiatief van de Leerwinkel verder waarbij gedetineerden in een studietraject elkaar ondersteunen en coachen.

Evaluatie	Dit werd gerealiseerd. Wegens wegvallen van de subsidies voor LIO zal dit voorlopig niet meer als actie gecontinueerd kunnen worden. De werking van LIO zal nog beperkt verlengd worden in afwachting van structurele financiering.
Actie 19	We bevragen gedetineerden wat een week van herstel zou kunnen zijn.
Evaluatie	Dit is gerealiseerd. We herschrijven de actie naar 'we werken samen met de gedetineerden aan de invulling en uitwerking van activiteiten' en 'We zetten in op participatie en motiveren gedetineerden om mee na te denken over activiteiten en die ook uit te werken.'

SD 2	We besteden binnen de hulp- en dienstverlening bijzondere aandacht aan volgende <u>doelgroepen</u>: geradicaliseerden, gedetineerden met een psychische/psychiatrische problematiek (inclusief verslavingsproblematieken en geïnterneerden die in de gevangenis verblijven), veelplegers en daders van intrafamiliaal (incl. kindermishandeling) en seksueel geweld.
OD 1	Via disengagementtrajecten op maat van de gedetineerden zetten we in samenwerking met DG EPI op de aanpak van radicalisering binnen de gevangenissen.
Actie 20	We detecteren de doelstellingen in het groepsaanbod die aansluiten bij de noden en behoefte van geradicaliseerde gedetineerden en onderzoeken hoe we het best de link maken met casuoverleg en partnertafels.
Evaluatie	We behouden deze actie gezien dit in de praktijk nog niet vlot loopt.
Actie 21	Er is een Samenspraak gespreksgroep rond het thema radicalisering/terrorisme.
Evaluatie	Deze actie kon niet gerealiseerd worden wegens gebrek aan middelen. We behouden de actie in de hoop op middelen.
OD 2	We investeren in de detectie van en het aanbod voor gedetineerden met een psychische en/of psychiatrische problematiek.
Actie 22	We werken aan het autismevriendelijker maken van de gevangenis.
Evaluatie	Hier werden dankzij de extra middelen van het VAPH voor een autismecoach grote stappen vooruit gezet. We behouden de actie en verdiepen deze met de verlenging van de projectmiddelen, waarbij we de focus leggen op autisme en dubbeldiagnose.
Signaal	Deze middelen zouden structureel in elke gevangenis voorzien moeten worden.
Actie 23	We zetten ons mee in om het draaiboek suïcidepreventie uit te voeren.
Evaluatie	Bovenlokaal werd er lang gewerkt aan een nieuw draaiboek maar door personeelsgebrek bij de gevangenisdirectie kon er nog niet gestart worden met de implementatie hiervan het in het PCB. dat neemt niet weg dat er al wat zaken geïmplementeerd werden toen we ons eigen draaiboek opmaakten in 2013/4. Deze actie werd nog niet gerealiseerd, dus blijft behouden.
Actie 24	We moedigen het gebruik van de e-learning module OSCAR en gesprekskaarten (ouderen) aan.
Evaluatie	De gesprekskaarten zijn ter beschikking van de WOUW. De e-learning werd verspreid. Het project werd afgerond. We schrappen deze actie wegens gerealiseerd.

Actie 25	We bieden ondersteuning bij de opstart DVA-werking op de vrouwenafdeling.
Evaluatie	Dit werd gestart, maar op pauze gezet wegens o.a. tijdsgebrek en corona. We behouden deze actie met het oog op een mogelijke verderzetting.
Actie 26	We realiseren het project Groen Zicht.
Evaluatie	De actie werd gerealiseerd en wordt daarom geschrapt.
OD 4	We investeren in een aanbod voor daders van intrafamiliaal en seksueel geweld.
Actie 27	We organiseren de gespreksgroep De Donkere kant van de Liefde.
Evaluatie	De actie werd gerealiseerd zowel voor mannen als voor vrouwen. Voor vrouwen ging deze gespreksgroep over intrafamiliaal geweld langere tijd maandelijks door. Bij de mannen was in 2023 een experiment door de vertoning van de gelijknamige voorstelling over IFG, er bleek ook bij een aantal deelnemers daarna een nood aan enkele gespreksavonden om dieper op dit thema in te kunnen gaan. Onder andere door deze gespreksgroepen hebben we gemerkt dat er bij gedetineerden een grotere vraag bestaat naar gespreksgroepen. We sturen de actie bij naar het inzetten op gespreksgroepen als methodiek.
Actie 28	We onderzoeken welk aanbod rond IFG er voorzien kan worden vanuit het CGG en CAW.
Evaluatie	Dit werd gerealiseerd tot aan het ontwikkelen van het aanbod, sessies en flyers toe. Helaas werd het aanbod niet uitgevoerd door uitval van personeel en niet kunnen vinden van gekwalificeerde vervanger; we zoeken hoe we in het nieuwe actieplan hier mee verder kunnen.
Actie 29	We organiseren het project M in 2022/23 in het PCB.
Evaluatie	Dit werd gerealiseerd. De vraag was minstens dubbel van het aanbod dat we konden doen. We behouden de actie, gezien we ook in 2024 dankzij subsidies dit aanbod kunnen laten doorgaan.
Signaal	Nood aan structurele middelen om dit soort aanbod te laten doorgaan.
Actie 30	We zetten in op de doelgroep LGBTQ+ Doel: vanuit een werkgroep werken we aan acties op vlak van vorming (personeel en gedetineerden), sensibiliseren en informeren en aanbieden van een gespreksgroep indien mogelijk. Bevraging van gedetineerden naar hun ervaring met deze thema's en hun noden op vlak van aanbod.
Evaluatie	Er werd een werkgroep opgestart en een nieuw netwerk gevormd zowel binnen als buiten de muren van het PCB. Met een aantal leden volgden we een studiedag. We schreven samen een actieplan met de werkgroep op korte, middellange en lange termijn. Door deze actie konden we ook bijdragen aan het colloquium over Gender van Justitie in 2023 en namen we deel aan de stuurgroep van het project Beyond Binary Bars van Transgender Infopunt. Deze actie werd gerealiseerd, we werken hieraan verder binnen het kader van het nieuwe actieplan en sturen de stappen bij.
Actie 31	We organiseren Samenspraak voor daders en slachtoffers van seksueel misbruik.
Evaluatie	Dit wordt gerealiseerd in november en december 2023; we behouden de actie in de hoop op middelen om deze ook in de toekomst te kunnen herhalen.

SD 3	We zetten in op de overgang van het leven binnen en buiten de gevangenis zodat de gedetineerde het traject dat hij binnen de gevangenis heeft opgezet, kan verderzetten na zijn vrijlating en omgekeerd.
	Als het gaat over de overgang van binnen naar buiten, zijn er in de afgelopen periode heel wat nieuwe interessante partners opgestart zoals het project Back on Track van Oranjehuis vzw, Jobroad, J-oplossing en LIO. Dit schreef ik bij aanvang van het actieplan in 2021. Ondertussen kwamen daar nog heel wat nieuwe organisaties bij zoals het Psychiatrisch Expertise Team (PET) als deelwerking van COVIAS met het project OP/WEG, GTB, O'Zon in het kader van het personen met autisme, de Brug Binnenste Buiten startte op als vrijwilligersorganisatie voor gedetineerden en hun naastbestaanden. Ook werkten we samen met de Vlaamse Vereniging Autisme, DET en Ampel voor vormingssessies voor personeel en soms ook voor gedetineerden. We maakten kennis met het aanbod van Gezonde Buurten en de CM, er starten nieuwe vrijwilligers op de WOUW en nog zoveel meer.
OD 1	We brengen organisaties met elkaar in contact en leren hun werking kennen.
Actie 32	We verbeteren de samenwerking met het domein huisvesting.
Evaluatie	Eind oktober 2023 werd er een netwerkmoment georganiseerd met JWW, PSD, VIVENDO (woonmaatschappij), Huurderbond, Dienst Wonen Brugge, Woonloket van 't Sas, woonbegeleiding van het CAW en Back on Track van Oranjehuis vzw. De actie werd gerealiseerd, we behouden deze in functie van netwerkmomenten met nieuwe regio's zoals Oostende.
Actie 33	We realiseren kennismaking en samenwerkingsafspraken met Kruispunt vzw.
Evaluatie	De actie werd niet gerealiseerd en bijgestuurd naar kennismaking en samenwerkingsafspraken met Brug Binnenste Buiten i.f.v. hun aanbod brugbezoek (vroegere sociaal bezoek) en PET (COVIAS) i.f.v. hun aanbod op/weg. We schrappen deze actie.
Signaal	De steeds verdere groei van het individuele hulp- en dienstverleningsaanbod is een goede zaak, maar vraagt ook de nodige tijd van een BC, daarnaast is er een chronisch tekort aan gespreksruimtes en een dringende nood aan een werkzaam reservatie-instrument.
Actie 34	We starten een samenwerking op met GTB als nieuwe partner in de brug binnen buiten binnen domein tewerkstelling.
Evaluatie	Behalve de reeds jarenlange structurele inzet van een GTB-collega in de gevangenissen van Leuven-Hulp en Leuven-Centraal, is het een primeur dat een GTB-collega in Ruiselede en Brugge zijn dienstverlening intramuros voorziet. De specialisatie die GTB in huis heeft is een grote meerwaarde ten aanzien van een aanzienlijk deel van de gevangenenpopulatie. De actie werd gerealiseerd en wordt daarom geschrapt.
Signaal	Indien haalbaar en wenselijk kan het voor andere gevangenissen in Vlaanderen een opportuniteit zijn om ook ad hoc of structureel GTB-bemiddelaars intramuros toe te laten.
Actie 35	We werken samen met vrijwilligerswerking VIVA SVV voor de begeleiding van de kinderen van de Moeder-kind afdeling naar school, opvang, de samenleving en vrije tijdsbesteding buiten de muren.

Evaluatie	De samenwerking werd door VIVA SVV stopgezet wegens andere interne beleidslijnen bij VIVA SVV dat Rebelle is geworden. We herschrijven de actie in functie van richting die de samenwerking met Agentschap Opgroeien op de Moeder-kind afdeling zal opgaan.
Actie 36	Leerwinkel start open leercentra op in Kortrijk, Ieper & Roeselare, waar (ex)-gedetineerden terecht kunnen ter opvolging van hun leertraject.
Evaluatie	
Actie 37	We organiseren Pecha Kucha voorstellingen voor iedereen die in het PCB werkt. Doel: netwerking en kennisdeling tussen alle medewerkers (justitie en Vlaamse partners) actief in het PCB over thema's die te maken hebben met hun werk en de voorstelling van externe diensten. Op termijn kunnen we ook onderzoeken of iets vergelijkbaar voor en door gedetineerden mogelijk is.
Evaluatie	Het concept werd uitgewerkt maar niet uitgevoerd, o.a. door personeelsverschuivingen. Het is nog steeds een goed initiatief, maar heel moeilijk te realiseren – zeker gericht naar het bewakend personeel (bv. in het weekend) – klein beginnen? Niet streven naar 'alle' medewerkers – wel: netwerking en kennisdeling is belangrijk! We zetten in op netwerking en kennisdeling tussen medewerkers van Justitie en de Vlaamse Gemeenschap.
OD 2	We bouwen aan een structuur om met gedetineerden aan trajecten te kunnen bouwen.
Actie 38	We breiden het MDO overleg uit naar andere afdelingen, te beginnen met zorgsectie 33B en DVA.
Evaluatie	Er is een MDO VAPH voor M1 en M2, in het nieuwe actieplan herschrijven we de actie in functie van uitbreiding naar de vrouwenafdeling en het onderzoeken van de mogelijkheid tot het worden van een lerend netwerk.
Actie 39	We voorzien een groepsaanbod rond talentzoeker en komen waar mogelijk tot een persoonlijk actieplan.
Evaluatie	Dit werd gerealiseerd. Wegens wegvallen van de subsidies voor LIO zal dit voorlopig niet meer als actie gecontinueerd kunnen worden. De werking van LIO zal nog beperkt verlengd worden in afwachting van structurele financiering.
Actie 40	We voorzien individuele leerloopbaanbegeleiding voor gedetineerden, die ook buitend de muren verder gezet wordt.
Evaluatie	Dit werd gerealiseerd. Wegens wegvallen van de subsidies voor LIO zal dit voorlopig niet meer als actie gecontinueerd kunnen worden. De werking van LIO zal nog beperkt verlengd worden in afwachting van structurele financiering.
Actie 41	We zetten in op blended hulpverlening binnen JWW.
Evaluatie	De telefonische hulpverlening werd gerealiseerd. We behouden deze actie om verdere stappen te zetten.
OD 3	We investeren in zinvolle vrijetijdsbesteding via sport- en cultuurprogramma's voor gedetineerden met het oog op de verbinding met de buitenwereld.
Actie 42	Er gaan culturele activiteiten door in de bibliotheek.
Evaluatie	De culturele en bibliotheek gebonden activiteiten gaan door (maar niet in de bibliotheek wat te maken heeft met de mogelijkheden binnen het schema die

	<p>iets te beperkt zijn qua uren en tijdsinzet). Samen lezen is een vaste waarde net als boekplezier, verder is er een samenwerking met de stadsdichters gepland, wordt er aandacht besteed aan Gedichtendag en was er het samenlezen van Wablief.</p> <p>Er worden regelmatig culturele activiteiten gepland (maar dus niet in de bib), dit hoort tot de vaste werking van het CORT, de actie wordt daarom geschrapt.</p>
Actie 43	We realiseren het project DIALOG.
Evaluatie	Café Winket / Ciné Déтинé heeft o.a. geleid tot permanente filmclub in het aanbod voor M2, dit naast de vele losse activiteiten die in dit kader ook zijn doorgegaan voor de verschillende afdelingen, familieleden en brede publiek. De actie werd gerealiseerd en wordt herschreven in functie van mogelijk vervolgtraject.
Signaal	Dergelijke projecten zijn heel tijdsintensief waardoor het structureel aanbod met momenten onder druk komt te staan.
Actie 44	We hebben culturele organisaties en sportclubs van buiten die binnenkomen om zelf een aanbod te voorzien (met de herkenbaarheid van buiten).
Evaluatie	Op de vrouwenafdeling is er ondertussen een structureel aanbod ingebed van voetbalmatches tegen externe vrouwenploegen. (<i>noot: we zijn vertrokken, 1 keer om de 2 maanden</i>) Op de mannenafdeling is er een eerste proefmatch tegen een externe ploeg achter de rug en zal er verder aan worden gewerkt om dit ook te verankeren. Op cultureel vlak blijken lange termijn engagementen met externe partners die binnen komen moeilijk in het kader van detentie. Losse activiteiten met externen vinden regelmatig plaats, korte trajecten zijn mogelijk.
OD 4	We brengen de digitale wereld in de gevangenis met oog op de ontwikkeling van digitale vaardigheden.
Actie 45	We organiseren ICT lessen en maken gebruik van videobellen i.k.v. studietraject.
Evaluatie	Er is een nieuw kader met afzonderlijke laptops i.f.v. studietraject. 1. de primo lijn (met VCA, examencommissie,..) 2. de nota gebruik afsprakenkader laptops binnen detentie 3. Fiche internetgebruik laptops gedetineerden PCB i.k.v. leertraject 4. Vier-G stick Leerkracht De actie werd gerealiseerd en wordt herschreven in functie het aanleren van digitale vaardigheden om te werken met de toekomstige digitale rapportbriefjes.
Signaal	Uitbreiden naar alle studenten & alle gevangenis.
Actie 46	We voorzien een aanbod rond digitale ambachten (Studio Digital).
Evaluatie	Deze activiteit heeft geleid tot en in is ingebed in de werking van Studio CouKoe en wordt als actie geschrapt.
Actie 47	De bibliotheek zet in op digitalisering.
Evaluatie	De actie werd gerealiseerd en wordt daarom geschrapt.
Actie 48	We onderzoeken de mogelijkheid tot digitale intakes (webex).
Evaluatie	De actie werd gerealiseerd en wordt daarom geschrapt.
Actie 49	Door onze verbindende positie met de buitenwereld, maken we externe (online) opleidingstrajecten mogelijk (faciliteren van overleg met opleidingsverstrekkers, online leerplatformen, cursusmateriaal ...).

Evaluatie	Dit werd gerealiseerd. Wegens wegvallen van de subsidies voor LIO zal dit voorlopig niet meer als actie gecontinueerd kunnen worden. De werking van LIO zal nog beperkt verlengd worden in afwachting van structurele financiering.
-----------	---

SD 4	We zetten in op (hernieuwde en) versterkte <u>samenwerking en organisatievormen</u> om te komen tot een hulp- en dienstverleningsaanbod op maat voor elke gedetineerde.
OD 1	We brengen organisaties met elkaar in contact.
Actie 50	CORTi voor individuele hulp- en dienstverleners. Doel/visie: meer samenhang en minder overlap in trajecten, detentieplan, verdeling en gebruik gesprekslokalen, praktische zaken, zorgen dat er meer multidisciplinair wordt samengewerkt.
Evaluatie	CORTi werd opgestart na een onderzoek en verkennende fase. De eerste sessies werden besteed aan voorstellingen van alle diensten aan elkaar. Daarna zochten we naar inhoud en structuur voor ons overleg. Dit is een combinatie van inhoudelijke thema's, korte vorming (morele stress), samen het actieplan evalueren, een vast rondje met nieuwtjes uit diensten, voorstelling van nieuw aanbod zoals project M, Samenspraak, Samenleven (agressiesproject van Groep Intro) ... Ook bespreken we knelpunten zoals het gebruik van en tekort aan gesprekslokalen. Daarnaast is de onderlinge netwerking tussen de diensten een grote meerwaarde. Ook neemt er steeds iemand van het CORT (wisselend) deel om de link te maken met het groepsaanbod. We merken dat de leden ook graag nieuwe medewerkers meenemen om hen zo kennis te laten maken met het netwerk. We behouden de actie in functie van het verder verdiepen en uitwerken van deze actie. We onderzoeken de mogelijkheid van een teamactiviteit.
Actie 51	We brengen de principes van de herstelpiramide in de dagelijkse praktijk: we hebben aandacht voor primair herstel (directie communicatie), secundair herstel, herstelondersteuning en bevordering van het leefklimaat. Visie/doel: herstel als rode draad in alles wat we doen, continue reflectie of er meer kan.
Evaluatie	Het concept werd ontwikkeld maar bleek moeilijk in de praktijk te brengen zonder extra werklust te creëren. De actie wordt geschrapt.
Actie 52	We brengen het bestaande hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden in kaart op een centraal punt dat raadpleegbaar is voor professionelen in het PCB.
Evaluatie	De actie werd niet gerealiseerd zoals vooropgesteld en wordt ook als niet zinvol bestempeld en dus geschrapt.
Actie 53	De Leerwinkel volgt leertrajecten buiten op via het persoonlijk actieplan, de openleercentra en de reguliere werking van Leerwinkel.
Evaluatie	Dit werd gerealiseerd. Wegens wegvallen van de subsidies voor LIO zal dit voorlopig niet meer als actie gecontinueerd kunnen worden. De werking van LIO zal nog beperkt verlengd worden in afwachting van structurele financiering.

Actie 54	De Leerwinkel neemt initiatief tot multidisciplinaire rondetafelgesprekken i.f.v. optimalisatie en afstemming van individuele leertrajecten.
Evaluatie	Dit werd gerealiseerd. Wegens wegvallen van de subsidies voor LIO zal dit voorlopig niet meer als actie gecontinueerd kunnen worden. De werking van LIO zal nog beperkt verlengd worden in afwachting van structurele financiering.

Doelstellingen

SD1	We zetten in op een meer evidence-based hulp- en dienstverleningsaanbod.
OD1	We vertalen de resultaten van het BRuG-onderzoek in de praktijk van het PCB.
Actie 1	Bespreken en vertalen van resultaten van het BRuG-onderzoek naar concreet aanbod.
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke de Jong)
Betrokken	Beleidssteam, CORT, CORTi, Overlegorganen
Kostprijs	Begroting 2025 en 2026
Indicatoren	- Overzicht van nieuw aanbod naar aanleiding van het rapport van het BRuG-onderzoek.
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. We organiseren een voorstelling van de resultaten voor de geïnteresseerden en gespreken de mogelijke implementatie hiervan d.m.v. brainstorm over mogelijke veranderingen aan het individueel aanbod en het groepsaanbod - 2024. 2. Op zoek naar nieuwe partners/aanbodverstrekkers - 2024. 3. Opmaak van planning en begroting – najaar 2024. 4. Uitvoering nieuw aanbod – 2025. 5. Evaluatie en bijsturing van resultaten – voorjaar 2026.
Communicatie	Jaarlijkse planning (planning aanbod VOS, opstart nieuw schooljaar), directierapport, infokanaal.
Evaluatie	

SD 2	Alle Vlaamse beleidsdomeinen zetten maximaal in op hulp- en dienstverlening, en in het bijzonder op onderwijs, werk, welzijn, geestelijke gezondheidszorg en wonen, aan gedetineerden om re-integratie te bevorderen, zodoende ook recidive te beperken en nieuwe slachtoffers te voorkomen.
OD 1	We zetten in op de verdere ontwikkeling van de capaciteiten, competenties en kennis van gedetineerden.
Actie 2	We maken talenten en competenties van gedetineerden zichtbaar.
Trekker	Beleidscoördinator (Bie/Marieke) met ondersteuning van organisatieondersteuner (Jolien).
Betrokken	Werkgroep talent (diverse samengesteld uit gedetineerden, justitiepersoneel en Vlaamse partners).
Kostprijs	
Indicatoren	- De verslagen van de Werkgroep Talent.
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bij de huidige deelnemers van de werkgroep verkennen hoe zij de toekomst zien. – voorjaar 2024. 2. We verkennen of we deze actie kunnen koppelen aan SD1OD1A1 (BRuG-onderzoek resultaten) – voorjaar/najaar 2024.
Communicatie	Mail, overleg

Evaluatie	
Actie 3	Het aanbod 'Individuele sollicitatietraining ondersteuning' is ingebed in het PCB.
Trekker	VDAB
Betrokken	VDAB en de gegunde partner die nog moet bekendgemaakt worden, PSD, Vlaamse partners.
Kostprijs	Subsidiëring vanuit VDAB/departement Werk en Sociale Economie DWSE
Indicatoren	- Op jaarbasis hebben 20 à 25 gedetineerden individuele ondersteuning gekregen in hun sollicitatieproces. Dit is van toepassing voor een periode van drie jaar.
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bekendmaking van de partner die deze ondersteuning zal voorzien. – voorjaar 2024. 2. Praktische afstemming tussen de partnerorganisatie en PCB inzake zitdagen, gebruik van lokaal, kennismaking met de betrokken actoren ... - voorjaar 2024. 3. Bekendmaking via CORT en CORTi – voorjaar 2024. 4. VDAB schat in welke gedetineerden baat kunnen hebben bij deze dienstverlening en leiden toe. – continu 5. Na deze individuele begeleiding van gemiddeld negen uur komt de gedetineerde opnieuw in traject bij de VDAB-detentieconsulent die samen verdere stappen zet in het vinden van duurzame tewerkstelling. – continu
Communicatie	Het aanbod wordt bekendgemaakt ten aanzien van de PSD en de hulp- en dienstverlening. Er is geen rechtstreekse communicatie naar de gedetineerden voorzien.
Evaluatie	Jaarlijkse evaluatie, zowel naar inhoud als naar aantallen toe.
Actie 4	Het centrum voor basiseducatie (LIGO) voorziet ondersteuning in de lessen van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO). <i>Het gaat om ondersteuning tijdens de les, in het leslokaal. Er wordt ingezet in op een aantal vaardigheden, noden, competenties die nodig zijn om het klassieke lesverloop te kunnen meevolgen. In 2023-2024 is dit in de kook- en bakles.</i>
Trekker	Onderwijscoördinator
Betrokken	LIGO, CVO MIRAS & CVO SCALA , Bibliotheek, Cellmade
Kostprijs	Reguliere arbeidstijd van de betrokken partners Aanmoedigingspremies gedetineerden Cellmade (aankoop ondersteuningsmateriaal)
Indicatoren	- Les- & leerdoelstellingen - Ontwikkelde studiematerialen
Stappenplan	Afstemming tussen de vakleerkracht en ondersteuners - voorjaar 2024 Beschrijving van de rol van ondersteuner(s) - najaar 2024 Beschrijven van de te halen les- en leerdoelstellingen - voorjaar 2025
Communicatie	Gedetineerden via infokanaal PSD en Vlaamse hulp- en dienstverleners die werken met anderstaligen. PCB leerkrachtenteam
Evaluatie	Met leerkrachten (behaalde) doelstellingen overlopen Met LIGO en CVO kijken naar mogelijke verderzetting & bijsturing

Actie 5	We leren gedetineerden spreken over slachtoffers, ouderschap en herstel.
Trekker	Moderator (Jinmei)
Betrokken	Lien Verlinde (Rode Antraciet) & Griet Provoost – medetrekkers Ciné D�tin� Jolien Lescauw�et (OO)
Kostprijs	Werkuren & verplaatsingskosten +- €25 Filmavond (koekje en drankje) – PCB Steunfonds +- €25 Getuigenis slachtoffer (koekje en drankje) – PCB Steunfonds (?) Cin� D�tin� (bevragen bij Griet & Lien)
Indicatoren	- We organiseren jaarlijks drie activiteiten, voor gedetineerden (en externen)
Stappenplan	Er worden jaarlijks drie activiteiten georganiseerd (afwisselend voor M1+M2 en VA): <ol style="list-style-type: none"> 1. Herstelgerichte filmavond met nabespreking (voorjaar) We kijken samen naar een film die thema's belichten als slachtofferschap, verantwoordelijkheid, herstel en gaan hier nadien in groep over in gesprek. De activiteit staat enkel open voor gedetineerden en wordt begeleid door een bemiddelaar van Moderator. 2. Getuigenis slachtoffer (februari) Een ervaringsdrager komt vertellen over zijn/haar slachtofferschap en bemiddelingstraject met zijn/haar vader. De activiteit staat enkel open voor gedetineerden en wordt begeleid door een bemiddelaar van Moderator. 3. Cin� D�tin� (najaar) Gedetineerden kijken samen met een groep externen naar een herstelgerichte (kort)film, waarna ze samen in gesprek gaan over thema's als slachtofferschap, verantwoordelijkheid en herstel. De activiteit staat open voor externen, gedetineerden en wordt begeleid door Moderator, De Rode Antraciet & Avansa.
Communicatie	Moderator (Jinmei)
Evaluatie	Lien Verlinde (Rode Antraciet) & Griet Provoost – medetrekkers Cin� D�tin� Jolien Lescauw�et (OO)
Actie 6	We ontwikkelen een kader om met het thema gezondheid aan de slag te gaan en gedetineerden gezondheidscompetenties te laten ontwikkelen.
Trekker	Beleidsco�rdinator (Bie)
Betrokken	Medische dienst, CORT
Kostprijs	Steunfonds – begroting per jaar op te maken
Indicatoren	- Er is een overzicht van bestaand aanbod gelinkt aan het Model van Huber. - Er zijn presentaties met info voor op info1 en video's voor op info2.
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Model van Huber bespreken op CORT en koppelen aan bestaand groepsaanbod en de algemene bestaande hulp- en dienstverlening – najaar 2023 2. Verzamelen bestaande campagnematerialen (darmkanker, borstkanker, ...) – najaar 2023 3. Preventieve campagne over Hepatitis C – najaar 2023

	<ul style="list-style-type: none"> 4. Preventieve campagne over mondhygiëne en tandverzorging – voorjaar 2024 5. Project WOUW met VIVES Hogeschool over gezonde voeding voor ouderen – najaar 2023-voorjaar 2024 6. Materiaal ontwikkelen voor op infokanaal en/of JustFromCell zoals yoga oefeningen, meditatie, etc. – voorjaar 2024
Communicatie	Info1, info2, bibliotheek, flyers (CORT aanbod) ...
Evaluatie	Evaluatie per campagne
Actie 7	We zetten krachtgerichte tools in om de administratieve en financiële competenties van gedetineerden te versterken.
Trekker	JWW (Tom)
Betrokken	JWW en Beleidscoördinator
Kostprijs	gratis
Indicatoren	- De documenten, verslagen team(dag)
Stappenplan	<ul style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie & Actualisatie 2024 2. 2024 e.v.: Toepassen in de hulpverleningsgesprekken en beschikbaar stellen van de cliënten.
Communicatie	Vermelden op CORTi
Evaluatie	Opvolging inzet van de tools, via teamverantwoordelijke in werkoverleggen met de teamleden.
Actie 8	We verkennen wat er binnen de werkvorm ‘gespreksgroepen’ mogelijk is qua aanbod. <i>Aanbod dat bij de opmaak van dit actieplan loopt of gepland is: gespreksgroep Trots, gespreksgroep De Donkere kant van de Liefde (voor zowel de vrouwenafdeling en de mannenafdeling). EXIST (groepstherapie), Project M, OP/WEG van COVIAS.</i>
Trekker	Organisatieondersteuner (Jolien Lescauwaet)/Beleidscoördinator (Marieke de Jong)
Betrokken	vzw Zijn, CGG, OP/WEG van COVIAS, PUNT vzw ...
Kostprijs	Steunfonds
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Verslag - Overzicht planning aanbod
Stappenplan	<ul style="list-style-type: none"> 1. Nieuw aanbod OP/WEG van COVIAS start op: voorjaar 2024 2. We brengen de diverse partners die gespreksgroepen aanbieden samen voor afstemming en overleg: voorjaar 2024 3. We verkennen welke noden er nog zijn bij gedetineerden – voorjaar 2025 4. We verkennen wie dit soort aanbod kan voorzien – najaar 2025 5. Aanbod inplannen – najaar 2025 6. Aanbod uitvoeren en evalueren – continu
Communicatie	VOS-overleg, CORTi, info 1, brief
Evaluatie	CORT/overleg met betrokkenen
OD 2	We investeren in de praktisch organisatie van het leven na detentie.
Actie 9	We zorgen voor samenwerking en afstemming tussen de diverse ESF-projecten met het oog op een warme overdracht.

Trekker	Beleidscoördinator (Marieke de Jong)
Betrokken	Janne Decavele (J-oplossing), Sofie Pollet (EXIST), Pauline Vercammen / Wouter Naert (Jobroad), Detentie expert VDAB (Kris Witgeers), VDAB-detentiebemiddelaar (Sam Reyserhove), PSD, Vlaamse partners, directie
Kostprijs	ESF-projectmiddelen
Indicatoren	- Verslagen
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informeren van de betrokkenen over projecten (vereniging, verandering ...) – voorjaar 2024 2. Opvolgen of de gemaakte samenwerkingsafspraken nog actueel zijn – voorjaar/najaar 2024 3. Bespreken wat het vervolg is na de zomer van 2025 – CORTi – voorjaar 2025
Communicatie	CORTi, mail
Evaluatie	CORTi, overleg
Actie 10	We maken duidelijke afspraken zodat gedetineerden vlot in orde raken met hun identiteitskaart en (indien nodig) referentieadres.
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke de Jong)
Betrokken	Stadsbestuur Brugge, PSD, JWW, directie, griffie, boekhouding ...
Kostprijs	Arbeidstijd
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Draaiboek aanvragen identiteitskaart - Samenwerkingsovereenkomst
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. In kaart brengen van de huidige situatie – najaar 2023/voorjaar 2024 2. Afspraken maken met het lokaal bestuur – najaar 2023/voorjaar 2024 3. Experimenteren om tot optimaal draaiboek te komen -voorjaar 2024 4. Vastleggen in een afsprakennota - voorjaar 2024 5. Evalueren en bijsturen – voorjaar 2025
Communicatie	Mail met draaiboek
Evaluatie	D.m.v. van overleg met betrokken partners en stadsbestuur
Actie 11	We zetten in op de samenwerking en netwerking tussen OCMW Brugge, PSD en JWW.
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke de Jong)
Betrokken	PSD, JWW, directie, OCMW Brugge
Kostprijs	Werkuren
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Geactualiseerde samenwerkingsovereenkomst - Geactualiseerd overzicht van contactpersonen aan beide kanten
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Netwerkbijeenkomst met als doel kennismaking tussen de diensten op basis van casussen uit de dagelijkse praktijk – voorjaar 2024 2. Evaluatie van de netwerkbijeenkomst – voorjaar 2024 3. Afwerken samenwerkingsovereenkomst - 4. Regelmatig overleg met de kerngroep (PSD, JWW, OCMW en BC) – continu 5. We onderzoeken welke noden er nog zijn om de samenwerking te optimaliseren bij de medewerkers van de betrokken diensten. Voorjaar 2025

	6. Evaluatie van de samenwerking. – voorjaar 2026
Communicatie	Mail en overleg
Evaluatie	
OD 3	We betrekken de gedetineerden bij de uitbouw van het hulp- en dienstverleningsaanbod.
Actie 12	We werken samen met gedetineerden aan de invulling en uitwerking van de interne tv-kanalen.
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke)
Betrokken	Directie, CORT en CORTi, Gedetineerden, overlegorgaan gedetineerden
Kostprijs	Werkuren
Indicatoren	- Content op drie tv kanalen
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. We evalueren de inhoud van het onthaalkanaal met gedetineerden – voorjaar 2024 2. Twee keer per jaar voorzien we een update van de inhoud van het onthaalkanaal, hiervoor is er een permanentie geregeld – continu 3. We onderzoeken hoe we themagerichte informatie en filmpjes kunnen aanbieden – voorjaar 2025
Communicatie	Info1
Evaluatie	
Actie 13	We zetten in op participatie en motiveren gedetineerden om mee na te denken over activiteiten en het helpen bij de uitwerking.
Trekker	Sport- en cultuurfunctionaris van De Rode Antraciet (Lien Verlinde)
Betrokken	DRA, WOUW beambten en beambten, WOUW gedetineerden
Kostprijs	Middelen participatie DRA, Steunfonds
Indicatoren	- Er is een participatie project op de WOUW.
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verkennen welke mogelijkheden er zijn voor de opstart van een participatieve werking op de WOUW-afdeling – voorjaar 2024 2. Opstart participatieproject WOUW – najaar 2024 3. Evalueren en bestendigen van de participatieve werking – najaar 2025
Communicatie	WOUW beambten, gedetineerden
Evaluatie	Met betrokkenen

SD 3	We besteden binnen de hulp- en dienstverlening bijzondere aandacht aan volgende <u>doelgroepen</u>: geradicaliseerden, gedetineerden met een psychische/psychiatrische problematiek (inclusief verslavingsproblematieken en geïnterneerden die in de gevangenis verblijven), veelplegers en daders van intrafamiliaal (incl. kindermishandeling) en seksueel geweld.
OD 1	Via disengagementtrajecten op maat van de gedetineerden zetten we in samenwerking met DG EPI op de aanpak van radicalisering binnen de gevangenissen.
Actie 14	We detecteren de doelstellingen in het groepsaanbod die aansluiten bij de noden en behoefte van geradicaliseerde gedetineerden en onderzoeken hoe we het best de link maken met casuoverleg en partnertafels.

Trekker	Beleidscoördinator (Marieke de Jong)
Betrokken	CORT, deelnemers casusoverleg, deelnemers partnertafeloverleg Bovenlokaal overleg zoals BLWG radicalisering
Kostprijs	Maakt onderdeel uit van jaarlijkse begroting.
Indicatoren	- De doelstellingen van het aanbod zijn te consulteren voor deelnemers aan het casusoverleg en/of partnertafels.
Stappenplan	1. Jaarlijkse opmaak en verspreiding van overzicht activiteiten aanbod met doelstellingen die dit aanbod bijkomend realiseert door de BC 2. Indien gevraagd neemt iemand van het CORT deel aan casusoverleg voor het duiden van het aanbod
Communicatie	Casusoverleg, document per mail aan alle hulp- en dienstverleners, directie en PSD met overzicht van doelstellingen.
Evaluatie	
Actie 15	Er is een Samenspraak gespreksgroep rond het thema radicalisering/ terrorisme.
Trekker	Moderator (Jinmei)
Betrokken	Beleidscoördinator, directie, JWW, PSD ... (nog te verkennen)
Kostprijs	Afhankelijk of de nodige projectmiddelen gevonden worden
Indicatoren	- Er is minstens één gespreksgroep tussen daders en slachtoffers van radicalisering doorgegaan
Stappenplan	1. Middelen vinden 2. Samenwerkingspartner vinden 3. Doelgroepen/deelnemers vinden 4. Planning/voorbereiding, activiteit uitvoeren + evaluatie
Communicatie	
Evaluatie	
OD 2	We investeren in de detectie van en het aanbod voor gedetineerden met een psychische en/of psychiatrische problematiek.
Actie 16	We onderzoeken hoe we traumasensitief aan het werk kunnen binnen het PCB en welk aanbod we voor slachtoffers kunnen voorzien.
Past ook onder SD3OD4 (seksueel geweld)	<i>We weten uit projecten zoals Finding Education for Female Inmates (FEFI) en de masterproef 'Drug hulpverlening voor vrouwen in detentie: een behoeftenonderzoek naar begeleiding en ondersteuning in de gevangenis' dat er heel wat gedetineerde vrouwen zijn die voor hun detentie ook ooit slachtoffer werden van geweld, seksueel grensoverschrijdend gedrag, ontbering ... We willen dan ook van de detentietijd gebruikmaken om hen de kans te bieden om met het slachtofferstuk van hun leven aan de slag te gaan. Ook mannen kregen al te maken met slachtofferschap voor detentie. Ook voor hen willen we taboedoorbrekend met dit thema aan de slag gaan.</i>
Trekker	CGG
Betrokken	PUNT vzw, OO, OP/WEG van COVIAS, bibliotheek, zorgpsychiater, PSD, aalmoezeniers, JWW, PA ...
Kostprijs	Binnen de werkingsmiddelen / Subsidies zoeken!
Indicatoren	Nota over trauma en detentie Groepsaanbod voor slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag

	Handelingskader/afsprakenkader bij eenmalig trauma tijdens detentie zoals overleiden ...
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennismaking met aanbod van PUNT vzw ter voorbereiding van groepsessie voor slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag 2. In kaart brengen van aantal gedetineerden met traumatische achtergrond 3. In kaart brengen van grootste moeilijkheden binnen de gevangenis i.k.v. trauma (bv. onvoorspelbaarheid, nieuw trauma oplopen door detentie zelf en feiten ...) 4. Verder uitklaren wat traumasensitief werken is of kan zijn binnen detentie, ook met oog voor verschil rond eenmalig trauma en complex trauma 5. Partners zoeken die ons hierbij kunnen helpen (vb. PUNT vzw, OP/WEG van COVIAS, bibliotheek, zorgpsychiater, PSD ...) 6. Nadenken over sensibilisering personeel
Communicatie	
Evaluatie	
Actie 17	We werken aan het autismevriendelijker maken van de gevangenis.
Trekker	Autisme coach Itinera (Shari Vanderwee)
Betrokken	Alle doelgroepen binnen het PCB
Kostprijs	Projectmiddelen VAPH (70.000 euro)
Indicatoren	- Impactmeting
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bijhouden van cijfergegevens/impactmeting – voorbereiding najaar 2023/doorlopend 2. Nieuw actieplan opmaken waarbij we zoeken hoe we kunnen verdiepen op het thema dubbeldiagnose – voorjaar 2024 3. VTO-plan en verkennen met Vlaamse Vereniging Autisme welk nieuw aanbod mogelijk is – voorjaar 2024 4. Investeren in de rustbox – doorlopend 5. Investeren in het netwerk door de organisatie van een event – najaar 2025 6. Evaluatie
Communicatie	Mail, overleg
Evaluatie	
Actie 18	We zetten ons mee in om het draaiboek suïcidepreventie uit te voeren in het PCB.
Trekker	Marieke de Jong (BC)
Betrokken	Directie, Vlaamse partners ...
Kostprijs	Werkuren
Indicatoren	- Draaiboek suïcidepreventie op maat van het PCB
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Deelnemen aan overleg en inbreng van de Vlaamse Gemeenschap verzorgen 2. Vlaamse gemeenschapspartners informeren en activeren om hun rol op te nemen binnen het draaiboek 3. Evaluatie

	4. We onderzoeken of het mogelijk en nodig is om het OTG (overleg op te volgen gedetineerden) bij te wonen.
Communicatie	Vlaamse gemeenschapspartners eventueel bevragen naar input of vragen bij het draaiboek, draaiboek toelichten en bezorgen
Evaluatie	
Actie 19	We bieden ondersteuning bij de eventuele opstart DVA-werking op de Vrouwenafdeling.
Trekker	Marieke Jong (BC)
Betrokken	Beleidscoördinator (Marieke), Iris Maertens (preventiedienst stad Brugge), werkgroep die directie zal samenstellen, Tandem, JWW
Kostprijs	?
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Conceptnota DVA Vrouwenafdeling - Er is een duidelijk overzicht van het aanbod van de Vlaamse partners qua begeleiding en activiteiten op de DVA van de vrouwen.
Stappenplan	<p>Timing en uitvoering afhankelijk van opstart Stuurgroep door directie PCB.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deelname aan werkgroep DVA VA 2. Bespreking met de Vlaamse partners wat hun inbreng kan zijn 3. Verkennen van breder netwerk aan mogelijke partners en aanbod via preventiedienst stad Brugge <ol style="list-style-type: none"> a. Vroeg detectie drugsgebruik en alcohol – screeningslijst wordt al gebruikt? Kan gebruikt worden? b. Zelfhulphulp modules voor DSO (kinderen, partners, ouders) – c. GRIP en Dash d. Opleiding en intervisie voor medewerkers 4. Evaluatie
Communicatie	Mail, overleg, fiche, brochures
Evaluatie	
Actie 20	We realiseren een aanbod psycho-educatie. <i>We willen gedetineerden laten leren over emoties, ADHD, NAH, depressie, etc. wat houdt dit in, hoe voelt het, hoe kan je ermee aan de slag ...</i>
Trekker	Mieke (organisatieondersteuner)/Beleidscoördinator (Marieke/Bie)
Betrokken	CORT, COVIAS Academy, OP/WEG van COVIAS, CGG ...
Kostprijs	350 per sessie – steunfonds/welzijnsprojecten
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Overzicht activiteitenaanbod
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verkennen binnen het netwerk wat er mogelijk is en nieuw aanbod vormgeven in overleg met diverse partners – najaar 2023 2. Aanbod uitvoeren – 2024-2025 3. Evalueren en plannen vervolg - 2025
Communicatie	Per mail en CORTi naar de diverse betrokken diensten zodat zij hun cliënten kunnen aanspreken, via info kanaal en eventueel flyers en posters naar gedetineerden.
Evaluatie	
Actie 21	OP/WEG zet in op het bereiken van de doelgroep 'einde-straf'.

	<i>De dienstverlening van OP/WEG start tijdens detentie om aansluiting te vinden met de cliënten zodat deze na detentie een traject kunnen verder zetten door middel van outreachende ondersteuning.</i>
Trekker	OP/WEG van COVIAS (Natasja Declercq)
Betrokken	Beleidscoördinator (Marieke de Jong), directie, PSD, Vlaamse hulp- en dienstverlening
Kostprijs	Werkingsmiddelen OP/WEG van COVIAS
Indicatoren	- Overzicht van gedetineerden die op zes maanden voor hun datum einde straf zijn.
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Afspraken maken hoe we zicht kunnen krijgen op de doelgroep zes maanden voor einde straf en hoe we dit up to date houden en hoe we binnen die groep de doelgroep voor het project kunnen detecteren (gedetineerden die in vrijheid zullen worden gesteld zonder psychisch gerelateerde voorwaarden en reclasseren in de regio Noord-West-Vlaanderen) – voorjaar 2. Aangepaste manier zoeken om contact te maken met deze doelgroep om het aanbod te kunnen doen zoals proactieve acties: organiseren van periodieke infosessies gericht aan de groep strafeinde, folders, affiches, filmpjes op infokanaal – najaar 2024 3. Evaluatie – voorjaar 2026
Communicatie	Via teamvergaderingen, deelname CORTi, naar gedetineerden via infosessies gericht aan de groep strafeinde, folders, affiches, filmpjes op infokanaal
Evaluatie	Overleg met alle betrokken actoren bovenaan vermeld. Beleidscoördinator, PSD, directie ... Analyse van de bijgehouden cijfers.
Actie 22	We onderzoeken of het project OP/STAP vanuit detentie mogelijk is. <i>OP/STAP is een project van de VDAB dat wordt uitgevoerd door EMINO. Psychisch kwetsbare personen nemen deel aan een programma dat bestaat uit een combinatie van groepssessies (CV, competenties, arbeidsmarkt ...), individuele coaching en stage met UV's.</i>
Trekker	VDAB
Betrokken	Emino, Organisatieondersteuning (Mieke Seys), Beleidscoördinator (Marieke de Jong), directie, PSD, CORTi
Kostprijs	Projectmiddelen VDAB
Indicatoren	- Gedetineerden met een psychische kwetsbaarheid die klaar en bereid zijn om tijdens een periode van vier maanden concrete stappen te zetten. Een stage is hierbij een essentieel onderdeel, daarnaast worden ook kennismakingen met ondernemingen/werkgevers voorzien.
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennismaking – najaar 2023 2. Voorbereiding en uitvoering – voorjaar 2024 3. Evaluatie en bespreken mogelijk vervolg – najaar 2024
Communicatie	Overleg met de betrokken actoren, bekendmaking op beleidsteam en CORT en CORTi.
Evaluatie	Evaluatie zal gebeuren na de eerste sessie van dit project.

OD 4	We investeren in een aanbod voor slachtoffers en daders van intrafamiliaal en seksueel geweld.
Actie 23	We realiseren een therapeutisch groepsaanbod rond IFG. <i>Gezien de extra middelen wegvallen, proberen we toch dit in onze werking in de gevangenis te implementeren in een reeks groepstherapieën waarbij dit een onderdeel is.</i>
Trekker	CGG (Sofie Pollet)
Betrokken	Organisatieondersteuning
Kostprijs	Binnen de werkingsmiddelen
Indicatoren	- Er is groepstherapie over IFG doorgegaan
Stappenplan	1. Planning – voorjaar 2024 2. Selecteren deelnemende gedetineerden - 2024 3. Uitvoering - 2024 4. Evaluatie en verdere planning – 2024-2026
Communicatie	Overleg, mail, info1
Evaluatie	
Actie 24	We organiseren het project M in het PCB.
Trekker	JWW – organisatieondersteuner (Jolien Lescauwae)
Betrokken	vzw Zijn, Rosa vzw, Gelijke Kansen JWW, PSD, CGG Stuurgroep project M
Kostprijs	Subsidies van Gelijke Kansen in 2024
Indicatoren	- Het aanbod project M is doorgegaan (VOS kalender)
Stappenplan	1. Planning – najaar 2023 2. Bepalen doelgroep project M, werving en selectie deelnemers, uitvoering aanbod – voorjaar 2024 3. Evaluatie en onderzoeken welk vervolg mogelijk is – najaar 2024
Communicatie	VOS-overleg, CORTi, info 1, brief, Stuurgroep
Evaluatie	Stuurgroep Door gedetineerde deelnemers
Actie 25	We zetten in op de doelgroep LGBTQ+. <i>Doel: vanuit een werkgroep werken we aan acties op vlak van vorming (personeel en gedetineerden), sensibiliseren en informeren en aanbieden van een gespreksgroep indien mogelijk. Bevraging van gedetineerden naar hun ervaring met deze thema's en hun noden op vlak van aanbod.</i>
Trekker	JWW Organisatieondersteuner (Jolien)
Betrokken	OO, BC, PSD, directie, psychiater, arts, verpleegkundige, gedetineerde en eventuele andere deelnemers vanuit PCB Melanie Verbeke (Liaisonfiguur CAW - Transgender Infopunt), Gendersalon Oostende, Diversiteitsdienst Brugge, Cavarria ...
Kostprijs	
Indicatoren	- Verslagen van de werkgroep - Uitnodiging vorming LGBTQ+ voor personeel - Er is aanbod zoals gespreksgroep Trots voor gedetineerden - Er is een schrijfproject met Wel Jong voor gedetineerden

	- We verdelen materiaal met IDAHOT zoals flyers, gadgets ...
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Updaten actieplan van de werkgroep met de werkgroep – voorjaar 2024 2. Uitvoeren van de diverse acties – continu 3. Vorming aanbieden aan het personeel – 2024 4. Materiaal verzamelen en verdelen voor IDAHOT – jaarlijks in het voorjaar 5. Evaluatie
Communicatie	Mail, info1, bijeenkomsten werkgroep
Evaluatie	
Actie 26	<p>We organiseren Samenspraak voor daders en slachtoffers van seksueel misbruik.</p> <p><i>Samenspraak organiseert dialooggroepen voor slachtoffers en plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag, hun omgeving en geïnteresseerde vrijwilligers. Deelnemers kennen elkaar niet en zijn ook niet bij dezelfde feiten betrokken. Zij krijgen de kans om vanuit hun eigen positie samen te spreken over diverse aspecten met betrekking tot de feiten (slachtoffer- en daderschap, gevolgen en emoties, verantwoordelijkheid, herstel).</i></p>
Trekker	Moderator (Jinmei)
Betrokken	Julie Pecceu (CGG Prisma), CGG, beleidscoördinator, directie, organisatieondersteuner, PSD, JWW, aalmoezeniers ...
Kostprijs	Gefinancierd door het Vlaams Agentschap Justitie en Handhaving
Indicatoren	- Er wordt minstens één dialooggroep opgericht waarin een vaste groep van drietal plegers in detentie, drietal slachtoffers, één burger en twee begeleiders deelnemen. De dialooggroep komt wekelijks samen gedurende zes bijeenkomsten van drie uur.
Stappenplan	Opstart zomer 2023, uitvoering najaar 2023. <ol style="list-style-type: none"> 1. Een vervolg in 2024 is afhankelijk of er nieuwe projectmiddelen worden toegekend.
Communicatie	Naar partners & gedetineerden
Evaluatie	Er wordt een evaluatie voorzien i.k.v. het project

SD 4	We zetten in op de overgang van het leven binnen en buiten de gevangenis zodat de gedetineerde het traject dat hij binnen de gevangenis heeft opgezet, kan verderzetten na zijn vrijlating en omgekeerd.
OD 1	We brengen organisaties met elkaar in contact en leren hun werking kennen.
Actie 27	We verbeteren de samenwerking met het domein huisvesting.
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke)
Betrokken	Huurdersbond Domein wonen regio Oostende JWW, PSD, Groep Intro, Back on Track (Tim Govaert) CAW, 't Sas, VIVENDO ...
Kostprijs	Werkuren
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Er is een netwerkevent wonen doorgedaan - Er is overleg geweest (verslagen) waar duidelijke afspraken zijn gemaakt

Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Infosessie door de Huurdersbond voor Hulp- en dienstverlening en PSD – voorjaar 2024 2. We verkennen met de interne partners hoe we onderling beter kunnen afstemmen/samenwerken rond het thema huisvesting – voorjaar 2024? 3. Contact opnemen met diverse partners binnen domein wonen Oostende – najaar 2024 4. Datum, uitnodigingen, toelatingen, reservatie locatie, versnaperingen – voorjaar 2025 5. Evaluatie en verdere stappen bepalen – najaar 2025
Communicatie	Uitnodigingen, presentaties, folders, mail
Evaluatie	Met JWW en PSD
Actie 28	We ondersteunen de acties die voortvloeien uit de samenwerking met Agentschap Opgroeien.
Trekker	Agentschap Opgroeien (Rudy Decock)
Betrokken	Beleidscoördinator (Marieke de Jong), directie (Lieve Decaesstecker) en PA (Sandra Droissaert) en PBAP vrouwenafdeling/MK, OO (Mieke), JWW, CKG (Sofie Mortier), PSD (Aagje), Bibliotheek (Bie) ...
Kostprijs	Projectmiddelen Agentschap Opgroeien
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsafspraken + draaiboek - Kindreflex op maat van detentiecontext
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overleg ter concretisering van de samenwerkingsafspraken lokaal 2. Project Kindreflex op maat van detentie 3. Uitvoering 4. Evaluatie
Communicatie	Overleg, mail ...
Evaluatie	
Actie 29	<p>We zetten in op netwerking en kennisdeling tussen medewerkers van Justitie en de Vlaamse gemeenschap.</p> <p><i>Doel: netwerking en kennisdeling tussen medewerkers (justitie en Vlaamse partners) actief in het PCB over thema's die te maken hebben met hun werk en de voorstelling van externe diensten.</i></p> <p><i>Op termijn kunnen we ook onderzoeken of iets vergelijkbaar voor en door gedetineerden mogelijk is</i></p>
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke de Jong)
Betrokken	Lien Verlinde/Sofie Pollet, directie, Vlaamse partners
Kostprijs	Werkuren/vrij budget van Beleidscoördinator voor koekjes/versnaperingen bij overleg, voor vormingen, en voor teambuildings
Indicatoren	-
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verkennen van de mogelijkheden, noden en behoeften 2. Opendeur dag bib, educatief ... 3. Andere activiteiten 4. Evaluatie
Communicatie	
Evaluatie	

OD 2	We bouwen aan een structuur om met gedetineerden aan trajecten te kunnen bouwen.
Actie 30	We breiden het MDO overleg uit naar alle afdelingen en onderzoeken hoe we als netwerk optimaal kunnen samenwerken.
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke de Jong)
Betrokken	Hulp- en dienstverleners VG, medewerkers van de zorg, PSD en externe partners met expertise zoals VAPH, DOP, Ampel ...
Kostprijs	Werkuren
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Medewerkers ervaren de meerwaarde van multidisciplinair samenwerken (tevredenheidsmeting) - Duidelijke netwerkstructuur
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevragen van het bestaande netwerk naar het soort netwerk dat ze willen zijn (informatienetwerk, lerend netwerk, actienetwerk) – voorjaar 2024 2. We experimenteren als lerend netwerk – najaar 2024 3. Onderzoeken welke organisaties nog ontbreken in het netwerk en op welke manier we hen kunnen betrekken – voorjaar 2025 4. Evaluatie – voorjaar 2026
Communicatie	Mail, overleg, CORTi ...
Evaluatie	
Actie 31	We zetten in op blended hulpverlening binnen JWW.
Trekker	JWW (Tom)
Betrokken	JWW
Kostprijs	Werkingsmiddelen
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - In Dossiervorming en registratie
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2024: 0800 blijft behouden en wordt geëvalueerd (o.a. in vergelijking met andere regio's) en geoptimaliseerd 2. 2024: Naast de bestaande toepassingen (beeldbellen vanuit CAW) verkennen we de andere mogelijkheden in aflijning met wat Justitie voorziet (webex, digitale rapportbriefjes ...) 3. 2024: We laten ons inspireren door de interne CAW WG 'Blended Hulpverlening'
Communicatie	0800 via infokanaal PCB en per e-mail hulp- en dienstverlening en PSD
Evaluatie	Met team, beleidsmedewerker CAW (Barbara S.) en beleidscoördinator. 0800 Analyse registratie en bevraging medewerkers intern. 0800 Analyse van de vergelijking-met-andere-regio(s).
OD 3	We investeren in zinvolle vrijetijdsbesteding via sport- en cultuurprogramma's voor gedetineerden met het oog op de verbinding met de buitenwereld.
Actie 32	In samenwerking met Avansa onderzoeken we hoe we activiteiten op de brug binnen-buiten op maat van het PCB kunnen organiseren. <i>Deze actie vloeit voort uit het project DIALOGO dat liep van 2020-2023.</i>
Trekker	Cultuurfunctionaris (Lien)
Betrokken	Avansa
Kostprijs	Te onderzoeken welke middelen door wie kunnen worden ingezet: DRA, Avansa, Steunfonds

Indicatoren	- Overzicht van gerealiseerd aanbod
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. We verkennen hoe we verder kunnen samenwerken 2. We bespreken de beschikbare budgetten 3. We plannen activiteiten 4. Evaluatie
Communicatie	Info1
Evaluatie	
Actie 33	We zetten verder in op aanbod op de brug tussen binnen en buiten.
Trekker	Cultuurfunctionaris (Lien)
Betrokken	Externe culturele organisaties, sportclubs, personeel
Kostprijs	Te onderzoeken welke middelen door wie kunnen worden ingezet: DRA, Steunfonds, projectmiddelen ...
Indicatoren	- Overzicht activiteiten aanbod
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. We zoeken naar nieuwe culturele organisaties – doorlopend 2. We zoeken extra sportclubs van buiten die binnenkomen om matches te spelen met gedetineerden – doorlopend 3. We zetten in op een creatief project waarmee gedetineerden naar buiten kunnen komen (mits versterking) – 2025/2026
Communicatie	Info1, social media DRA, flyers, mail ...
Evaluatie	CORT
OD 4	We brengen de digitale wereld in de gevangenis met oog op de ontwikkeling van digitale vaardigheden.
Actie 34	We zetten in op digitalisering in kader van JustFromCell.
Trekker	Onderwijscoördinator (Bart)
Betrokken	VOCVO, DG EPI (dienst DDD), LIGO, Itinera
Kostprijs	Binnen de reguliere middelen
Indicatoren	<p>(Laaggeletterde) gedetineerden kunnen met het programma JustFromCell werken.</p> <p>(Nieuwe) gedetineerden kunnen in een permanent open aanbod de verschillende mogelijkheden ontdekken en leren van JustFromCell.</p>
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bespreken met directie hoe we gedetineerden kunnen ondersteunen in het leren werken met JustFromCell op sectie, in het EC ... - najaar 2023 2. Installeren van een JustFromCell op de PC's in het Educatief centrum - voorjaar 2024 3. Leerkrachten LIGO nemen inwerk- en leerperiode met 'JustFromCell - voorjaar 2024 4. JustFromCell aanbod inplannen in het Educatief centrum - najaar 2024 5. Aanbod kenbaar maken aan gedetineerden - 2025
Communicatie	infokanaal PSD-onthalers, JWW, Itinera
Evaluatie	<p>Gedetineerden (studenten) hebben de basisvaardigheden om met JustFromCell te werken.</p> <p>Dienst DDD (DG EPI) krijgt suggesties i.f.v. bijsturen van JustFromCell naar laaggeletterde gedetineerden.</p>

SD 5	We zetten in op (hernieuwde en) versterkte <u>samenwerking en organisatievormen</u> om te komen tot een hulp- en dienstverleningsaanbod op maat voor elke gedetineerde.
OD 1	We brengen organisaties met elkaar in contact.
Actie 35	CORTi voor individuele hulp- en dienstverleners. <i>Doel/visie: meer samenhang en minder overlap in trajecten, detentieplan, verdeling en gebruik gesprekslokalen, praktische zaken, zorgen dat er meer multidisciplinair wordt samengewerkt.</i>
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke)
Betrokken	Alle diensten die individuele begeleidingen voorzien in het PCB (Tandem, CGG, Leerwinkel, JWW, VDAB, Moderator, Groep Intro, Jobroad, Itinera, PSD, zorg)
Kostprijs	Werkuren, werkingsmiddelen Beleidscoördinator voor teambuilding
Indicatoren	- Agenda en verslagen
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 4. Met het netwerk bekijken welk soort netwerk we willen zijn (informatienetwerk, lerend netwerk of actienetwerk) – voorjaar 2024 5. Het CORTi als netwerkstructuur duidelijker inzetten – voorjaar 2025 6. Het CORTi heeft een eigen teambuilding - 2024 7. Vormgeven aan en evaluatie van het actieplan met het CORTi – continu 8. Evaluatie werking CORTi - voorjaar 2026
Communicatie	
Evaluatie	
Actie 36	We onderzoeken hoe we als netwerk met het thema racisme en discriminatie aan de slag kunnen.
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke) en beleidsteam
Betrokken	Directie, stad Brugge ...
Kostprijs	Afhankelijk of de nodige projectmiddelen gevonden worden, middelen Samenleven voor inleefsessies in 2024
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Overzicht activiteiten aanbod - Er zijn in 2024 vier omstaandertrainingen doorgegaan voor gedetineerden - Er zijn in 2024 drie omstaandertrainingen doorgegaan voor medewerkers (Vlaams, PSD/Zorg en bewakend personeel) - Nota brainstorm - Verslagen
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brainstorm over dit onderwerp – najaar 2023 2. Netwerk in kaart brengen – voorjaar 2024 3. Verder uitwerken van de brainstorm via verkenning wie welke rol kan en wil opnemen – voorjaar 2025 4. Opmaak actieplan – najaar 2025 <ol style="list-style-type: none"> a. Verkennen mogelijkheid organisatie omstaanderstraining – najaar 2023/voorjaar 2024 b. Verkennen ander mogelijk aanbod - 2025 c. Verkenning mogelijke netwerkpartners - 2024 d. Visueel maken van hetgeen we doen - 2025

	5. Evaluatie – voorjaar 2025
Communicatie	Mail, overleg, onderzoeken hoe we dit visueel aantrekkelijk kunnen weergeven via bv. flyers en affiches, infokanalen
Evaluatie	
Actie 37	We zoeken hoe we nog beter afstemmen tussen binnen en buiten: ervaring/know-how van het justitiehuis binnenbrengen in functie van het uitwerken van reclasseringsplannen.
Trekker	Justitiehuis (Cindy Dehouck en de netwerkbeheerders)
Betrokken	Vlaamse partners, PSD ...
Kostprijs	Werkuren
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsafspraken / netwerken, PSD – JH meevolgen gesprekken/huisbezoeken bv. inzake penitentiaire enquêtes - dossierbespreking ea.
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brainstormen over het de JH heen hoe we dit concreet aanpakken, overlegmomenten 2. Afspraken/actieplan + uitvoering 3. Evaluatie en vervolg
Communicatie	Overleg, CORTI,
Evaluatie	
Actie 38	We onderzoeken wat we kunnen doen op vlak van ondersteuning voor de directe sociale omgeving van gedetineerden. <i>Zie ook het rapport van Isolde Vandevelde van SAM vzw</i>
Trekker	JWW (Tom)
Betrokken	JWW
Kostprijs	Kost voor CAW
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Inschrijving medewerkers + delen interne vorming en opleiding - De nota agenderen met de aanbevelingen SAM – verslag van BT PCB - Teamverslagen - Eén (Onthaal & Begeleiding) folder JWW
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er volgen twee JWW'ers opleiding Koppelbegeleiding in 2024 ev. In 2025 ook. 2. 2024: De nota SAM met de aanbevelingen DSO agenderen op het Beleidsteam PCB en vertalen naar mogelijke acties. 3. 2023 e.v. Hoe en door wie kan het Kinderbezoek gecontinueerd worden? 4. 2024: We verkennen hoe we de juridische kennis van onze medewerkers kunnen vergroten. 5. 2024 e.v. Het JWW – aanbod breder bekend maken aan externe diensten.
Communicatie	In Team JWW en aan Beleidsteam PCB
Evaluatie	Op Beleidsteam PCB, met
Actie 39	Inkanteling OO en organisatie kinderbezoek.
Trekker	Beleidscoördinator (Marieke de Jong)
Betrokken	OO, CORT, CAW, BBB

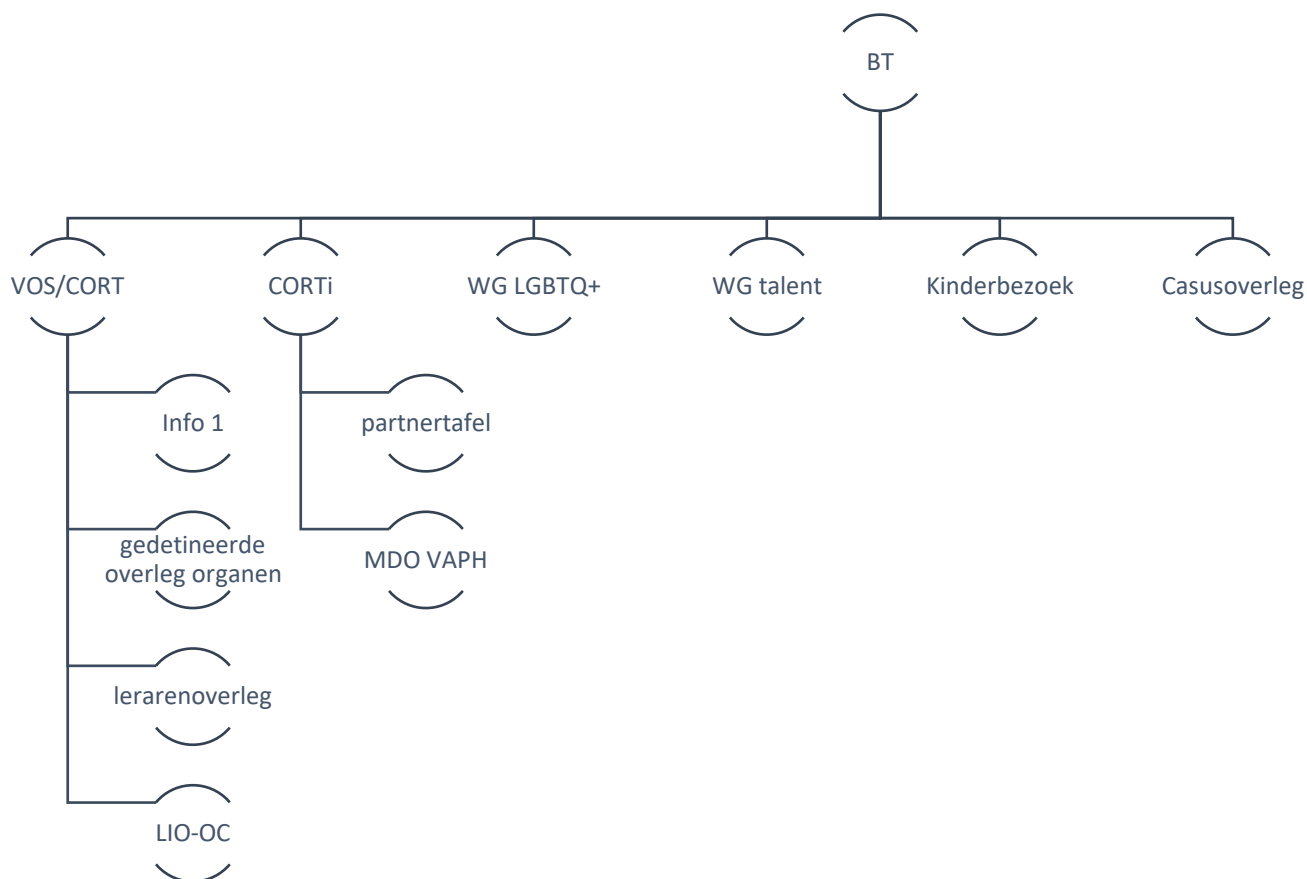
Kostprijs	Werkuren
Indicatoren	- Afsprakennota
Stappenplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. We brengen de taken van OO in kaart. 2. We bepalen criteria over welke ondersteuning nog geboden kan worden. 3. We bepalen o.b.v. deze criteria wat het AJH en het CAW wel of niet nog kan opnemen. 4. We overleggen met onze partners i.f.v. het ondersteunen van aanbod die het AJH of het CAW niet meer kan opnemen. 5. We maken een overzicht van welke ondersteuning door OO kan opgenomen worden. 6. We communiceren hierover t.a.v. al onze partners
Communicatie	CORT, CORTi, mail
Evaluatie	

Organisatiestructuur met overlegmodel

Voorstel, nog te bespreken met beleidsteam. Nieuwe initiatieven in het kader van het nieuwe actieplan moeten hierin hun plaats nog krijgen.

We hebben het organogram opgevat als communicatiestroom heen en weer tussen diverse overlegplatforms die aansluiting vinden bij het actieplan of die zijn samengesteld uit meerdere medewerkers uit diverse organisaties van de hulp- en dienstverlening en de gevangenis van Brugge.

SAMENSTELLING EN DOEL PER OVERLEG:

Beleidsteam (zie decreet):

- Samenstelling: vertegenwoordiging van JWW, VDAB, VOCVO, DRA, EPI, AJH, CGG en Justitiehuis
- Doel: samenwerking tussen de partnerorganisaties onderling en met justitie, opmaak en opvolging uitvoering actieplan
- Voorzitter: BC
- Vier keer per jaar

Coördinatieteam groepsaanbod: VOS-team (zie afsprakennota)

- Samenstelling: BC, OO, DRA, OC, pba EC, attaché HD, Bibliothecharis
- Doel: organisatie groepsaanbod
- Extra: plannings-VOS: opmaak van begroting en planning op langere termijn en opstartvergadering EC in september met PA's
- Voorzitter BC
- Om de drie à vier weken

Gedetineerde overlegorganen:

- M1 = Lien (DRA) en Marieke (BC)
- M2 = Bart (OC)
- VA = Mieke, Jolien (OO)

Lerarenoverleg

- Samenstelling: OC, leraren
- Doel: afspraken over evaluatie en werking EC
- Voorzitter: OC

Werkgroep LGBTQ+

- Samenstelling: OO, BC, PSD, directie, gedetineerde, diversiteitsdienst, medische dienst, externe diensten zoals Cavaria, TIP ...
- Doel: thema's bespreekbaar maken in PCB en aanbod uitwerken
- Voorzitter: OO (Jolien) en BC in ondersteunende rol
- Drie keer per jaar

Coördinatieteam individuele hulp- en dienstverlening (CORTi):

- Samenstelling: BC, JWW, CGG, PSD, Zorg, Tandem, Groep Intro, Leerwinkel, Jobroad, Moderator, VDAB, Justitiehuis, OP/WEG ...)
- Doel: samenwerking, afstemming, signaleren
- Voorzitter: BC
- Vijf keer per jaar

Partnertafel

- Samenstelling: VG partners afhankelijk van dossier, betrokken gedetineerde
- Doel: afstemmen in functie van concreet dossier: wie doet wat
- Voorzitter: JWW of afhankelijk van wie en casus wenst voor te leggen

Multidisciplinair overleg over personen met een beperking (MDO VAPH) alle afdelingen

- Samenstelling: VAPH, Itinera, DOP, PSD, ZT, JWW, CGG, VDAB, Groep Intro ...
- Doel: multidisciplinair overleg i.k.v. verstandelijke beperking en vast gelopen dossiers.
- Kans voor nieuwe medewerkers om partners van het VAPH en DOP te leren kennen
- Twee keer per jaar

Werkgroep talent

- Samenstelling: BC, OO, PSD, directie, gedetineerde per afdeling, vrijwilligers, bibliothecaris, VDAB, TB, LIO ...
- Doel: doelstelling uit het actieplan vormgeven en uitwerken
- Voorzitter: BC + OO in ondersteunende rol
- Drie keer per jaar, wisselende verslagner

Overleg kinderbezoek

- Samenstelling: vrijwilligers KB, OO
- Doel: organisatie en afspraken werking KB
- Voorzitter: OO
- Ad hoc uitbreiding rond onderwerpen Speeltuin en Sinterklaas

Casusoverleg

- Samenstelling: directie, PSD, consulent i.k.v. radicalisering, JWW
- Doel: afstemmen in de diverse terrodossiers: wie doet wat
- Voorzitter: directie gevangenis

Bijlage – afkortingen

BBB = BrugBinnensteBuiten, vrijwilligersorganisatie voor Brugbezoek, vervoer, bezoekerswinkeltje ...
 BC = beleidscoördinator
 BD = beperkte detentie
 BT = beleidsteam
 CAW = Centrum Algemeen Welzijnswerk
 CF = cultuurfunctionaris
 CGG = centrum geestelijke gezondheidszorg
 CORT = coördinatieteam
 CORTi = coördinatieteam individuele hulp- en dienstverlening
 DOP = Dienst ondersteuningsplan
 DRA = De Rode Antraciet
 DSO = directe sociale omgeving, waarmee familie en vrienden van de gedetineerden bedoeld worden
 DVA = Drugsvrije afdeling
 EC = educatief centrum
 EPI = directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen
 GGZ = geestelijke gezondheidszorg
 HD = hulp- en dienstverlening
 JH = Justitiehuis, JA = Justitieassistent
 JWW = Justitieel Welzijnswerk
 KC = kwartierchef, ook gekend als ploegchef of PBAP
 LGBTQ+ = Engelse afkorting die staat voor lesbian, gay, bisexual, transgers, queer, etc.
 LIO = Learning Inside Out, project van de Leerwinkels voor leertrajectbegeleiding
 M1 = Mannen 1, afdeling langgestrafte mannen
 M2 = Mannen 2, afdeling beklaagde en kortgestrafte mannen
 MDO = multidisciplinair overleg
 OC = onderwijscoördinator
 OCMW = Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
 OD = operationele doelstelling
 OO = organisatieondersteuner
 PBA = penitentiair bewakingsassistent, PA = penitentiair assistent
 PCB = Penitentiair Complex Brugge
 PET = Psychiatrisch Expertise Team met het project Op/weg
 PSD = Psychosociale dienst
 SD = strategische doelstelling,.
 SF = sportfunctionaris
 TB = trajectbegeleider
 VA = Vrouwenafdeling
 VAPH = Vlaams Agentschap Personen met een Handicap
 VDAB = Vlaamse dienst arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding
 VG = Vlaamse Gemeenschap
 VOCVO = Vlaams ondersteuningscentrum volwassenenonderwijs
 VOS = team vorming, ontspanning en sport
 WG = werkgroep
 AJH = Agentschap Justitie en Handhaving, de werkgever van de beleidscoördinator
 ZT = zorgteam